

ทบงนการประชุมสภาารัฐธรรมนูญ
(ทาหนาทนตบัญญัติ)

กรงท ๑๓๔

วันพฤหัสบดี ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๐๕
ณ พระที่นั่งอนนตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๕ นาฬิกา

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ:
วณนสมาชิกมาวมการประชุม ๑๖๕ คน
ครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าระไค้ดำเนินการ
การประชุมทาหนาทนตบัญญัติต่อไป
ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธาน
รแรงคอกประชุม ส้าทรวณนไม่มี
ระเบียบวาระที่ ๒ รมิของรายงาน
การประชุมสภาารัฐธรรมนูญ ทำหน้า
ทนตบัญญัติ กรงท ๑๓๑ และ ๑๓๒
มีท้านผู้โกรขอเปลยนเปลงแก้ไขประการ
ไค้บาง
(ไม่มีสมาชิกขอเปลยนเปลงแก้ไข
ประการไค้)

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ:
ไม่มี ข้าพเจ้าลอวาทประชุมนรบริงราย
งานการประชุมสภาารัฐธรรมนูญ ทำ
หน้าทนตบัญญัติ กรงท ๑๓๑ และ
๑๓๒
ระเบียบวาระที่ ๓ ร่างพระราช
บัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ฉบับ
ที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมาธิการ
การศีกษา การสาธารณสุข และการ
สาธารณสุขการพิจารณาเสร็จแล้ว เป็น
การพิจารณาในวาระที่ ๒

(สำเนา)

ที่ ๑๘๖๓/๒๕๐๕

สภาารัฐธรรมนูญ

๖ ธันวาคม ๒๕๐๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ฉบับที่...) พ.ศ.
กราบทเรียน ประธานสภาารัฐธรรมนูญ

LIRT

๑๑๔๖

ส่งทูลเกล้าฯ ถวายพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ฉบับที่...) พ.ศ.

พร้อมด้วยบันทึกการประชุมของคณะกรรมการอำนวยการ ๑ ชุด

ตามบทประชุมสภาวาระรัฐธรรมนุญในฐานรัฐสภาทำหน้าที่ยกย่องมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ฉบับที่...) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และส่งให้คณะกรรมการการศึกษา การสาธารณสุขและการสาธารณสุขการพิจารณา ประกอบด้วย

- ๑. พลโท ไสว ดวงมณี เป็นประธานกรรมการ
- ๒. นายจำลอง ทรวิณส์
- ๓. พลตรี วิชา สันทานนท์
- ๔. พระคณาจารย์วิกรม
- ๕. พลตำรวจโท ประจวบ ทรัพย์บุตร
- ๖. พลโท เฉลิม นิมิตบุตร
- ๗. พลตรี พร พิศกนถ
- ๘. นายบุญชนะ อธิการ
- ๙. นายสงวน จันทร์สาธา
- ๑๐. พลโท สุโร พูลทรัพย์
- ๑๑. พลเรือตรี สนิท ไปะภุมณะ เป็นเลขานุการกรรมการ

มีมติ คณะกรรมการได้พิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เสร็จแล้ว จึงกราบบังคมทูลเพื่อโปรดเกล้าฯ โปรดเกล้าฯ เสนอต่อประชุมสภาวาระรัฐธรรมนุญพิจารณาต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลโท ไสว ดวงมณี

(ไสว ดวงมณี)

ประธานกรรมการสามัญ

LIART

บันทึกการประชุมกรรมการสามัญ

คณะกรรมการการศึกษ การสาธารณสุขและการสาธารณสุข
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
(ฉบับที่..) พ.ศ.

ตามที่ประชุมสภาว่างรัฐรวมอยู่ในฐานะรัฐสภาทำหน้าที่นิติบัญญัติได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ฉบับที่..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และส่งให้คณะกรรมการการศึกษ การสาธารณสุข และการสาธารณสุขพิจารณา นั้น บัดนี้ได้ดำเนินการแล้ว จึงขอเสนอผลของการพิจารณาครั้งต่อไป

- ๑. ผู้ที่คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ชี้แจงแทน คือ นายแพทย์ สวัสดิ์ แก้วสว่าง
- ๒. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีผู้แปรญัตติ
- ๓. ปรากฏผลของการพิจารณาครั้งต่อไป

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	”
มาตรา ๑	”
มาตรา ๒	”
มาตรา ๓	”
มาตรา ๔	”

๔. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามร่างเดิมโดยไม่มีกรแก้ไขเพิ่มเติมมาพร้อมกันยกยันทันทีแล้ว.

(ลงชื่อ) พลเรือตรี สนิท โปษะกฤษณะ
(สนิท โปษะกฤษณะ)
เลขานุการ

LIRT

ร่าง

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
(ฉบับที่..) พ.ศ.

.....
.....
.....

ไทยกเป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติฉบับนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ฉบับที่..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พุทธศักราช ๒๕๑๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นไม่เกินแปดคน”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นบรรทัดท้ายของมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พุทธศักราช ๒๕๑๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒

“วิทยาศาสตร์การแพทย์ ใช้อักษรย่อ วท. (วิทยาศาสตร์การแพทย์)”

.....
.....

ขอเชิญ คณะกรรมาธิการเข้า
ประจำที่

(คณะกรรมาธิการเข้าประจำที่)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
คณะกรรมาธิการจะมีอะไรจะแถลงเพิ่ม
เติมน่าง

พลเรือตรี สนิท โปษะกฤษณะ
(กรรมาธิการ): คณะกรรมาธิการไม่
มีอะไรจะแถลง

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
ขอให้เลขาธิการอ่าน

นายประเสริฐ บัณฑิตสุนทร
(ผู้ทำหน้าที่เลขาธิการสภาาร่างรัฐธรร-
มนูญ): ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
แพทยศาสตร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑
มาตรา ๒ มาตรา ๓ และมาตรา ๔
ไม่มีการแก้ไข

(ไม่มีสมาชิกทักท้วง)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
ยกวาทพิจารณาในวาระที่ ๒ แล้วต่อไป
เป็นวาระที่ ๓ ข้าพเจ้าจะขอมติที่ออก
ประชุมกันว่า ผู้ใดเห็นว่าควรจะประกาศ
ใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมาย
ต่อไปได้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
ไม่มี เป็นอันว่าให้ประกาศใช้ร่างพระราช
บัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายต่อไปได้

ระเบียบวาระที่ ๔ ร่างพระราช
บัญญัติ โรงเรียนจ่านา พ.ศ. ซึ่ง
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จ
แล้ว เป็นการพิจารณาในวาระที่ ๒

(สำเนา)

ที่ ๑๘๕๑/๒๕๐๕

สภาาร่างรัฐธรรมนูญ

๖ ธันวาคม ๒๕๐๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติโรงเรียนจ่านา พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

ส่งถึงมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติโรงเรียนจ่านา พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกการ

ประชุมของคณะกรรมาธิการ ๑ ชุด

LIART

ตามที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะเป็นรัฐสภาทำหน้าที่บัญญัติ
ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติโรงเรียนเจ้า พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี
เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ประกอบด้วย

๑. พลตำรวจโท กระเชียร ศรีตานนท์
๒. นายมาลัย หุวะนันทน์
๓. หลวงวฤศคึกคเนตินาท
๔. นายสนั่น วิไลจิตต์
๕. พลตำรวจตรี สอาด รัชตะประกร
๖. นายเสกส ขณชัยชิตี
๗. พระยาอรุณการีย์นพนธ์
๘. พลโท อัมพร วิกิตกานนท์
๙. นายอำนาจ วิวิธรรณ

ที่ประชุมกรรมาธิการ ได้เลือกข้าพเจ้าเป็นประธานกรรมาธิการ และ นายเสกส
ขณชัยชิตี เป็นเลขานุการกรรมาธิการ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เสร็จแล้ว จึงกราบ
เรียนมาเพื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่าง
(ลงชื่อ) พระยาอรุณการีย์นพนธ์
(พระยาอรุณการีย์นพนธ์)
ประธานกรรมาธิการวิสามัญ

บันทึกการประชุมกรรมาธิการวิสามัญ

พิจารณาพระราชบัญญัติโรงเรียนเจ้า พ.ศ.

ตามที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะเป็นรัฐสภาทำหน้าที่บัญญัติ
มติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติโรงเรียนเจ้า พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเป็น

ผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาณ บัณฑิตยาคาร
แล้ว จึงขอเสนอผลของการพิจารณาข้างต่อไปน

๑. คณะกรรมาธิการได้เลือก พระยาอรุณภานุพันธ์ เป็นประธานกรรมา
ธิการ และ นายเสถียร บุณยศิริ เป็นเลขานุการกรรมาธิการ

๒. ผู้ทูลกระซุกนิพนธ์มอบหมายให้ชั่งน้ำหนักคือ ๑. พดด้วงทวี สภา
วิชิตะประกร ๒. พันตำรวจเอก เจริญ สุวรรณมณีโก และ ๓. พันตำรวจโ
พิสิทธิ์ เนตยาคาร

๓. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีเปลี่ยนแปลง

๔. ปรากฏผลของการพิจารณาข้างต่อไปน

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	”
มาตรา ๑ - ๓	”
มาตรา ๔	มีการแก้ไข
มาตรา ๕ - ๖	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๗	มีการแก้ไข
มาตรา ๘	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๐	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๒	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๓	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๔	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๕ - ๑๖	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๗ - ๒๑	มีการแก้ไข
มาตรา ๒๒ - ๒๓	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๔ - ๒๕	มีการแก้ไข
มาตรา ๒๕ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
มาตรา ๓๑	มีการแก้ไข

มาตรา ๓๑

กรณีการทบทองที่มณฑล

มาตรา ๓๒

มีการแก้ไข

มาตรา ๓๒ ทวิ

กรณีการเพิ่มขึ้นใหม่

มาตรา ๓๒ ศวิ

”

มาตรา ๓๓

กรณีการทบทองที่มาตรา

มาตรา ๓๔

มีการแก้ไข

มาตรา ๓๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๖

มีการแก้ไข

มาตรา ๓๗ - ๓๘

กรณีการทบทองที่รวมมาตรา

มาตรา ๔๐ - ๔๑

มีการแก้ไข

มาตรา ๔๑ ทวิ

กรณีการเพิ่มขึ้นใหม่

มาตรา ๔๒

มีการแก้ไข

มาตรา ๔๓

กรณีการทบทองที่มาตรา

มาตรา ๔๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๕ - ๔๖

กรณีการทบทองทั้งสองมาตรา

มาตรา ๔๗

ไม่มีการแก้ไข

อัตราค่าธรรมเนียม

”

๕. ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาพร้อมกัน

นด้วยแล้ว.

(ลงชื่อ) เสกถ บุลชัยฐิติ

(นายเสกถ บุลชัยฐิติ)

เลขานุการ

ร่าง
พระราชบัญญัติ วิทยาลัย
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วย วิทยาลัย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ วิทยาลัย พ.ศ.”

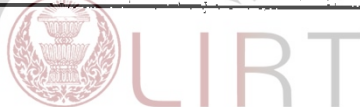
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๔๙๐ และพระราชบัญญัติวิทยาลัย (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๙๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(การรับจําหน่าย หมายความว่า การรับจําหน่ายซึ่งของเป็นประกันหนี้เงินกู้เป็นปกติหรือชำระรายจํานวนเงินไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และหมายความรวมถึงการรับหรือซื้อซึ่งของ โดยจ่ายเงิน ให้สำหรับสิ่งของนั้นเป็นปกติหรือ ชำระรายจํานวนเงินไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท โดยมิช้อตกลางหรือเข้าใจกันโดยตรงหรือโดยปริยายว่าจะได้คืนในภายหลังด้วย)

“วิทยาลัย” หมายความว่า สถานทํารับจําหน่ายซึ่งประกันการรับจําหน่ายซึ่งของเป็นประกันหนี้เงินกู้เป็นปกติหรือชำระรายจํานวนเงินไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และหมายความรวมถึงการรับหรือซื้อซึ่งของ โดยจ่ายเงิน ให้สำหรับ สิ่งของ นั้น เป็น

ปกติธุรกิจแต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท โดยมีขีดกลางหรือเข้าใจกัน

โดยตรงหรือโดยปริยายว่าจะได้โคเคนในภายหลังด้วย

“ผู้รับจำนำ” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตตั้งโรงรับจำนำ

“ทรัพย์สินจำนำ” หมายความว่า สิ่งของที่รับจำนำ

“เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต” หมายความว่า เจ้าพนักงานผู้แทนที่ออก

ใบอนุญาตตั้งโรงรับจำนำ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำ ประกอบด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมอัยการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เป็นกรรมการ และหัวหน้ากองทะเบียนกรมตำรวจ เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๖ คณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดกติกาส่งทรัพย์สินจำนำให้ตั้งโรงรับจำนำ
- (๒) กำหนดจำนวนโรงรับจำนำในท้องที่ที่เห็นสมควร
- (๓) พิจารณาคำขออนุญาตตั้งโรงรับจำนำ หรือ คำขอ ย้าย สถานที่ ตั้ง โรงรับ

จำนำ

(๔) ดำเนินการขออนุญาตตั้งโรงรับจำนำในพระราชบัญญัติ

การกำหนดตาม (๑) และ (๒) ให้ประกาศ ณ ศาลากลางจังหวัดที่ของ

มาตรา ๗ การประชุมคณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม. ถ้าในการประชุมคราวใด ประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งเสียงหนึ่งในการลงคะแนน

ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มจนออกเสียงหนึ่งเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้

LIRT

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งโรงเรียนนำ เว้นแต่ระไว้โดยขออนุญาต (จากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต) ตั้งโรงเรียนนำ

การขออนุญาตตั้งโรงเรียนนำและการอนุญาตให้ตั้งโรงเรียนนำให้(ยื่นคำขอ) เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (โดยระกำหนดให้มีหลัก
ทรัพย์หรือมีค่าประกันตัวก็ได้)

ในท้องที่ใดมีการกำหนดจำนวนโรงเรียนนำ การขออนุญาตตั้งโรงเรียนนำ ให้กระทำโดยถือว่าประมวลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
ความในวรรคสามมิได้บังคับแก่การขออนุญาตตั้งโรงเรียนนำของเทศบาลหรือ ของทางราชการ (ซึ่งมีหน้าท)

- มาตรา ๘ ผู้ขออนุญาตตั้งโรงเรียนนำต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้
- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบยี่
 - (๒) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอัน
 - (๓) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
 - (๔) ไม่เป็นบุคคลมึนเมา
 - (๕) ไม่เคยต้องรับโทษจำคุกโดย คำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ ความผิดที่เป็นโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท
 - (๖) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตั้งโรงเรียนนำ
 - (๗) ไม่มีพฤติการณ์จะก่ออันตรายแก่การเศรษฐกิจ หรือ ความ มั่นคง ของ ประเทศ

ในกรณีผู้ขออนุญาตตั้งโรงเรียนนำเป็นนิติบุคคล กรรมการและผู้จัดการของ นิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติตามมาตรานี้ด้วย

มาตรา ๑๐ (ในกรณีไม่ได้รับอนุญาตให้ตั้งโรงเรียนนำ ผู้ขออนุญาตตั้ง โรงเรียนนำมีสิทธิขอทบทวนต่อรัฐมนตรี โดยยื่นขอทบทวนต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต
ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งการไม่อนุญาต)

(คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้ เป็นที่สุด) เมื่อคณะกรรมการควบคุมโรงเรียนนำ ได้พิจารณาเห็นสมควร ให้ผู้ขออนุญาตตั้งโรงเรียนนำผู้ใด ตั้ง โรงเรียนนำระ โดย การ

ว่าประมวลข้อไม่ก็ตาม ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ออกใบอนุญาตตั้งโรงรับ
จำนำให้แก่นาย

ในกรณีคณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำไม่ อนุญาตให้ผู้ช้อ อนุญาต ตั้งโรงรับ
จำนำ ตั้งโรงรับจำนำ ผู้ช้อ อนุญาตตั้งโรงรับจำนำมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี
อุทธรณ์ต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตภายใน สาม สัปดาห์ นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการไม่
อนุญาต คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีไทยนี้ที่สุด

มาตรา ๑๑ ใบอนุญาตตั้งโรงรับจำนำให้ใช้ได้จนวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปี
ที่ออกใบอนุญาต

มาตรา ๑๒ ผู้รับจำนำต้องจัดทำมีขายคำว่า "โรงรับจำนำ" ตามลักษณะที่
เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตกำหนด แสดงไว้ในที่เปิดเผยหน้าโรงรับจำนำ

ในบริเวณเขตขุดหรือทางราชการตั้งโรงรับจำนำ เขตขุดหรือทางราชการอาจ
ใช้คำอื่นแทนคำว่า "โรงรับจำนำ" ก็ได้ แต่ต้องเขียนคำที่ระบุนั้นเห็นชอบจาก
คณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำให้ใช้ได้

มาตรา ๑๓ ผู้รับจำนำต้องจัดทำมีเลขที่ทะเบียนจำนำอัน มีค่าไว้ โขปลงอยู่กับ
ในโรงรับจำนำตามที่คณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำกำหนด

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้รับจำนำขายสถานที่ตั้งโรงรับจำนำ เว้นแต่ ใ้รับช้อ อนุญาต
(เช่นหนังสือ) จาก (เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต) คณะกรรมการควบคุมโรงรับ
จำนำ การช้อ อนุญาตและการช้อ อนุญาตให้เขียนไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ในกรณีผู้รับจำนำเป็นนิติบุคคล เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการ
หรือผู้จัดการ ผู้รับจำนำต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตทราบภายใน สัปดาห์
นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๑๖ ผู้รับจำนำต้องจัดทำมีขายตราออกเขียนเป็นภาษาไทย ตาม
ลักษณะที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตกำหนด แสดงไว้ในที่เปิดเผยภายในโรงรับ
จำนำ

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้รับจำนำเรียกหรือรับคอกเบี้ยเกินอัตรา ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินต้นไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๒ ต่อเดือน
- (๒) เงินต้นส่วนที่เกิน ๒,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๑.๒๕ ต่อเดือน

การคิดคอกเบี้ย (ถ้า) สำหรับกรณีไม่ครบเดือน (หรือเศษของเดือน ให้คิดเป็นวัน) ถ้าไม่เกินสัปดาห์ ให้คิดเป็นครึ่งเดือน ถ้าเกินสัปดาห์ ให้คิดเป็นหนึ่งเดือน เศษของหนึ่งสัปดาห์ให้ปัดทิ้ง

ในกรณีผู้รับจำนำได้ขมเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดเนื่องจากการรับจำนำดังกล่าว คอกเบี้ย ไม่ลดวงเงินหรือทรัพย์สินนั้นเป็นคอกเบี้ยด้วย

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้รับจำนำกระทำการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้จ่ายหรือให้โลภทรัพย์สินในระหว่างเวลาตั้งแต่ ๑๘ นาฬิกา ถึง
- (๒) ๔ นาฬิกา
- (๒) ใช้จ่ายของจากลักษณะสามประการหรือเกินกว่าสาม
- (๓) ใช้จ่ายของที่เห็นได้ว่าเป็นของที่ใช้ในราชการ หรือสิ่งของที่ไว้

แจ้งตามมาตรา ๒๑

(๔) นำทรัพย์สินออกนอกโรงรับจำนำ เว้นแต่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ หรือโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต หรือเพื่อให้พนักงานตรวจธนบัตรหรือทรัพย์สินของกันควรวินิจฉัยไม่ได้

(๕) ประกอบธุรกิจซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับโรงรับจำนำหรือการขายทรัพย์สินที่หมดเป็นสิทธิ์แล้วในบริเวณโรงรับจำนำ

มาตรา ๑๙ (เมื่อผู้ไต่ราคาของผู้รับจำนำ ให้ผู้รับจำนำสอบถามข้อเท็จจริงและอายุของผู้คน ก่อตั้งธนาคารใดสิ่งของนั้นมา) ในกรณีเกิดกรณีสงสัยว่าสิ่งของ (นั้น) ที่มีนามาจำนำเป็นสิ่งของที่มีมูลค่าโดยการกระทำความผิด (หรือผู้คนแสดงกิริยาทางเป็นพริ้ว) ให้ผู้รับจำนำแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจท้องที่ทันที

มาตรา ๒๐ เมื่อมีการรับงาน ให้ผู้รับงานออกตรวจรับงานให้แก่ผู้จ้างและ
ติดเลขหมายที่ทรัพย์สินงานให้ตรงกับเลขหมายตรวจรับงาน

ตัวรับงานให้ทำตามแบบ (วิธีการ และเงื่อนไข) ที่กำหนดในกฎกระทรวง
การออกตรวจรับงานให้ทำตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ เมื่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต พนักงานฝ่ายปกครองหรือ
ตำรวจหรือพนักงานคุมหนาท้องออกประกาศกำหนดรูปพรรณของหาย โฉมแจ่มใส
ของหายของผู้รับงาน ผู้รับงานมีหน้าที่ตรวจทรัพย์สินหรือสิ่งของที่รับงาน ถ้า
ปรากฏว่ามีค่าหรือรูปพรรณตรงหรือคล้ายกับค่าหรือรูปพรรณของหาย ให้ผู้รับงานส่ง
มอบต่อเจ้าพนักงานผู้ (ออกใบอนุญาต) ซึ่งแจ่มใสของหายนั้นโดยไม่มีค่าใช้จ่าย ใน
กรณีที่มีการรับงานไว้แล้ว ให้ส่งสำเนาตรวจรับงานไปด้วย

มาตรา ๒๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓ ผู้รับงานต้องให้ใบทรัพย์สินงาน เมื่อ
มีหน้าที่รับงานมาขอใบ และเมื่อให้ใบแล้ว ให้นำตัวรับงานติดไว้ที่คนรับตรวจรับงาน
และบันทึกวันเดือนปีให้ไว้ในคนรับตรวจรับงานด้วย

มาตรา ๒๓ ผู้รับงานต้องไม่ยอมให้ใบทรัพย์สินงานเมื่อมีกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้รับงานได้รับแจ้งจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจว่า ทรัพย์สินงาน
หรือตัวรับงานเป็นของปลอมโดยการกระทำ ความผิด หรือ
- (๒) ผู้รับงานมีเหตุควร สงสัยว่า ทรัพย์สินงาน หรือตัวรับงาน เป็นของปลอม
โดยการกระทำ ความผิด

เมื่อผู้รับงานไม่ยอมให้ใบทรัพย์สินงาน ผู้รับงานต้องแจ้งต่อพนักงานฝ่าย
ปกครองหรือตำรวจที่ตนทำ และต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตโดยไม่มี
ค่าใช้จ่าย

มาตรา ๒๔ ผู้รับงานต้องคืนทรัพย์สินงานให้แก่เจ้าของ โดย (ไม่คิดเงิน
และดอกเบี้ย) หรือเรียกให้เจ้าของชำระหนี้ที่เกิดจากการรับงานทรัพย์สินนั้น ในกรณี
ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้รับงานได้รับงาน ทรัพย์สิน ตรง สัม รูป พรรณ ของ หาย ซึ่ง เจ้า หนาท
ตามทรัพย์ไว้ในมาตรา ๒๑ โฉมแจ่มใสที่รับก่อนแล้ว หรือ

(๒) ผู้รับจ้างใดรับจ้างทอผ้าไหมโดยผู้หรือมเหอคนควรวัวทอผ้าจำนวนใดมาโดยการกระทำความผิด

มาตรา ๒๕ (เมื่อผู้รับจ้างไม่ส่งของครบถ้วนเวลาเกินสี่เดือน ผู้รับจ้างและผู้หรือมเหอทอผ้าทอเส้นสีทอใด ในการนี้) ให้ผู้รับจ้าง (ต้อง) ทายผู้หรือมเหอจำนวน (หนึ่ง) เท่าจำนวนขาดส่งของครบถ้วนเวลาเกินสี่เดือนยื่นต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตและผู้ประกาศผู้ขึ้นไว้ (ใน) ณ ที่เขตเขตโรงรับจำคุกตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (ถ้าภายในสี่เดือนนับแต่วันที่ยื่นข้อ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตไม่ส่งอาชญากรรมหรือไม่มาขอไต่ ทอผ้าจำนวนหนึ่งหรือทอเส้นสีทอใด)

เมื่อผู้รับจ้างใดผู้ทอผ้าทอของครบถ้วนตามความในวรรคก่อนแล้ว ให้บรรดาทอผ้าจำนวนที่ปรากฏตามบัญชีที่ผู้รับจ้างทำขึ้นและผู้ประกาศไว้ ซึ่งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมิได้ส่งอาชญากรรมหรือผู้รับจ้างมิได้ขอไต่ ภายในกำหนดเวลาสี่เดือนนับแต่วันประกาศ ให้ตกเป็นสิทธิแก่ผู้รับจ้าง

มาตรา ๒๖ เมื่อทอผ้าจำนวนที่ทอเส้นสีทอแล้ว ให้ผู้รับจ้างยื่นทอเส้นสีทอที่ทอเส้นสีทอไว้ในต้นขอรับจำคุก และถ้าผู้รับจ้างใดจำหน่ายหรือเปลี่ยนแปลงสภาพทอผ้าจำนวนที่ทอเส้นสีทอแล้ว ก็ให้บันทึก (ชื่อและที่อยู่ของผู้รับจำคุกและผู้ขาย) วันเดือนปีที่จำหน่ายหรือเปลี่ยนแปลงสภาพทอผ้าจำนวนไว้ในต้นขอรับจำคุก

มาตรา ๒๗ ให้ผู้รับจ้างทำบัญชีของยื่นต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ในระยะเวลาไม่เกินสี่เดือนนับแต่วันยื่นบัญชี

มาตรา ๒๘ เจ้าพนักงานตรวจโรงรับจำคุกซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง มีอำนาจเข้าไปในโรงรับจำคุกตรวจทอผ้าจำนวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงรับจำคุก และผู้รับจำคุกต้องให้ความสะดวกตามสมควร

เจ้าพนักงานตรวจโรงรับจำคุกต้องมีบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อมีเหตุเกี่ยวข้องกับข้อ

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการควบคุมโรงพยาบาล อำนาจ ส่ง พักใช้ โยชน์ผูกต
ตั้ง โรงพยาบาลกำหนดไม่เกินสามเดือน หรือสั่งเพิกถอน โยชน์ผูกตตั้งโรงพยาบาล
เมื่อปรากฏว่า

- ((๑) กิจการของโรงพยาบาลผูกติดล่อไปในทางทุจริต)
- (๒) ผู้รับจำนำหรือกรรมการ ผู้จัดการหรือพนักงานของผู้รับจำนำผู้

ยบผูกตแห่งพระราชบัญญัติ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติ
นี้ หรือ

- (๓) ผู้รับจำนำหรือกรรมการหรือผู้จัดการของผู้รับจำนำซึ่งยื่นบัญชีตัว

คุณสมบัตินั้นตามมาตรา ๘

(เมื่อใด) ในกรณีส่งพักใช้ โยชน์ผูกตตั้ง โรงพยาบาล หรือ เพิกถอน โยชน์ผูกต
ตั้งโรงพยาบาล (แล้ว ถ้ามีเหตุการณ) เมื่อคณะกรรมการควบคุม โรงพยาบาลเห็น
สมควร จะมีคำสั่งให้เราพนักงานผ้ออกโยชน์ผูกตเจ้าควบคุม โรงพยาบาลผู้ส่งพัก
ใช้ โยชน์ผูกตตั้ง โรงพยาบาลหรือผู้ส่งเพิกถอน โยชน์ผูกตตั้ง โรงพยาบาลนั้นด้วยก็ได้

มาตรา ๒๙ ทวิ ผู้รับจำนำผู้ส่งหรือผู้ส่งพักใช้ โยชน์ผูกตตั้ง โรงพยาบาล
หรือคำสั่งเพิกถอน โยชน์ผูกตตั้ง โรงพยาบาลที่คณะกรรมการควบคุมโรงพยาบาลได้สั่งตาม

มาตรา ๒๘ ต้องพ้นหรือ โดยยื่นขอขอลดโทษเจ้าพนักงานผ้ออกโยชน์ผูกตภายใน
สามชั้วนนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

ความร้ายชงรัฐมนตรี ให้ยื่นทลต

มาตรา ๓๐ ผู้รับจำนำหรือรับจำนำในระหว่าง เวลาพักใช้ โยชน์ผูกตตั้ง โรงพยาบาล
หรือภายหลังเวลาพักใช้ โยชน์ผูกตตั้ง โรงพยาบาลไม่ได้ แต่ผู้ (รับ
จำนำ) นั้นยังคงมีหน้าที่ต่อผู้จำนำและต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติและ (หน้าที่
ต่อผู้จำนำหรือผู้จำนำใดที่รับจำนำสำหรับหรือรับจำนำใดรับจำนำไว้แล้ว) กฎกระทรวง
ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติ โดยถือว่าผู้นั้นยังเป็นผู้รับจำนำตามพระราช
บัญญัติ ทั้งในทางกายหรือรับจำนำที่ใดก็ตามไว้ก่อนแล้ว

(เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตจะให้ผู้ใดคำนวณกิจการโรงรับจำนำต่อไปหรือจะ
เข้าควบคุมโรงรับจำนำเป็นการชั่วคราวก็ได้)

มาตรา ๓๔ ในกรณีผู้รับจำนำตาย ทายาทของผู้รับจำนำที่ทายาทยื่นคำขอ
เขาเป็นผู้รับจำนำแทนผู้รับจำนำที่ตาย ถ้าคณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำเห็นว่า
ทายาทนั้นเป็นผู้สมควรและมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ คณะกรรมการควบคุมโรงรับ
จำนำจะออกหนังสืออนุญาตให้ทายาทนั้นเป็นผู้รับจำนำแทนผู้รับจำนำที่ตาย (โดยไม่มี
เงื่อนไขหรือมีเงื่อนไขใด ๆ) ก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ถือว่าทายาทนั้นเป็นผู้รับ
จำนำตามใบอนุญาตของโรงรับจำนำที่ได้ออกให้แก่ผู้ตายนั้น

มาตรา ๓๕ ในกรณีไม่มีผู้ขอเป็นผู้รับจำนำแทนผู้รับจำนำที่ตายลงเลย
กำหนดสามเดือนนับแต่วันที่ผู้รับจำนำตาย หรือมีผู้ขอเป็นผู้รับจำนำแทน แต่ไม่ได้รับ
อนุญาตหรือมีทายาททอนคดีความและไม่อาจตกลงกันได้ ให้เลขาธิการโรงรับจำนำและ
ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเข้าควบคุมโรงรับจำนำ

มาตรา ๓๖ (ในกฎ) เมื่อใดมีคำสั่งคณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำให้
ควบคุมโรงรับจำนำใด ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือ (ไปยัง)
ให้ผู้รับจำนำ (ผู้จัดการโรงรับจำนำ หรือผู้เก็บรักษาทรัพย์สินจำนำ และยึดประกาศคำสั่ง
ไว้ในที่เปิดเผย) แห่งโรงรับจำนำนั้นทราบ และเข้าควบคุมโรงรับจำนำนั้นทันที การ
ควบคุมจะกระทำโดยเจ้าพนักงานเลขาธิการโรงรับจำนำนั้นเองแทนผู้รับจำนำ หรือจะ
เจ้ากระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับจำนำดำเนินการโรงรับจำนำให้ถูกต้องเรียบร้อยก็ได้

การควบคุมโรงรับจำนำจะกระทำโดยกำหนดระยะเวลาควบคุมหรือไม่ก็ได้ และ
เมื่อใดเข้าควบคุมแล้ว จะเลิกการควบคุมเมื่อใดก็ได้ ทั้งนี้ตามคณะกรรมการควบคุม
โรงรับจำนำจะเห็นสมควร

เมื่อใดมีคำสั่งคณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำให้เลิกควบคุมโรงรับจำนำ ให้
เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับจำนำทราบและเลิกการควบคุม
ตามคำสั่งนั้น

(มาตรา ๓๗ ในการควบคุมโรงรับจำนำ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมทรัพย์สินจำนำหรือของค้ำจำนำและให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานหรือบุคคลอื่นทำการแทนได้)

(ค่าใช้จ่ายในการควบคุมโรงรับจำนำให้จ่ายจากสินทรัพย์ที่เข้าควบคุม หรือให้ผู้รับจำนำเป็นผู้จ่าย)

(มาตรา ๓๘ เมื่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตใดแจ้งคำสั่งควบคุมโรงรับจำนำตามมาตรา ๓๖ แล้ว ห้ามมิให้ผู้รับจำนำ หรือกรรมการ ผู้จัดการ และพนักงานของผูรับจำนำซึ่งเป็นบุคคลกระทำการของโรงรับจำนำนั้นออกไป เว้นแต่จะได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต)

(มาตรา ๓๙ เมื่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตใดแจ้งคำสั่งควบคุมโรงรับจำนำใดตามมาตรา ๓๖ แล้ว ให้ผู้รับจำนำ หรือกรรมการ ผู้จัดการ และพนักงานของผูรับจำนำซึ่งเป็นบุคคลสนใจการอันสมควร เพื่อยกยกรักษาทรัพย์สินและประโยชน์ของโรงรับจำนำนั้นไว้ และรายงานกิจการและมอบสินทรัพย์พร้อมค้ำยืมบัญชี เอกสาร กวางตรา และสิ่งอันเกี่ยวกับกิจการโรงรับจำนำให้แก่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตโดยไม่ชักช้า)

มาตรา ๔๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการควบคุม

โรงรับจำนำและเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต มีอำนาจ สั่งให้ ผู้รับจำนำ หรือกรรมการผู้
จัดการ และพนักงานของผูรับจำนำซึ่งเป็นบุคคลมา ให้ออชคาหรือแสดงสัมคยบัญชี
เอกสาร และสิ่งอันเกี่ยวกับกิจการโรงรับจำนำ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๐ (มาตรา
๓๙ หรือมาตรา ๓๙) ของพระราชกฤษฎีกา(จำคุกไม่เกินสองปี หรือ)ปรับ(ไม่เกินหนึ่ง
ปี) หรือทั้งจำคุกและปรับ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ หรือ(ทั้งจำ)ทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๔๑ ทวิ ผู้รับจำนำฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ ของพระราชกฤษฎีกาปรับตั้งแต่
หนึ่งพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๔๒ ผู้รับจำนำฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔
มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง

LIRT

(๒) โยชนูปถัมภ์ตั้งโรงเรียนจำนำในจังหวัดขอนแก่นจาก
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ฉัฏฐะ ๑๐,๐๐๐ บาท

(๓) โยชนูปถัมภ์

ฉัฏฐะ ๕๐ บาท

ขอเชิญคณะกรรมการมาธิการเข้าประจำที่
(คณะกรรมการมาธิการเข้าประจำที่)

มาตรา ๑๘ มีการแก้ไข มาตรา ๑๘

มีการแก้ไข มาตรา ๒๐ มีการแก้ไข

มาตรา ๒๑ มีการแก้ไข มาตรา ๒๒

และมาตรา ๒๓ ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา

๒๔ มีการแก้ไข มาตรา ๒๕ มีการ

แก้ไข มาตรา ๒๖ มีการแก้ไข มาตรา

๒๗ มีการแก้ไข มาตรา ๒๘ มีการ

แก้ไข มาตรา ๒๙ มีการแก้ไข

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :
คณะกรรมการมาธิการจะมีอะไรที่ตรงตกลงเพิ่มเติมบ้าง

พระยา อรรถการีย์ นี พันธ์
(ประธานกรรมการมาธิการ) : คณะกรรมการมาธิการ
ไม่มีอะไรที่ตรงตกลงเพิ่มเติม

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :
ขอให้เลิกเข้าที่ประชุม

พระศุภชัย สว่างวัฒนะ : ใน

มาตรา ๒๙ นกัคณะกรรมการมาธิการ

ละครบ ก็ขอว่ากรรมการมาธิการ ๑ ใน

วงเล็บออก แล้วก็ ๒ ในวงเล็บควรระ

กกลับมาเป็น ๑ และ ๓ ในวงเล็บควรระ

กกลับมาเป็น ๒ ในเรื่องความจำเป็นขอเรียน

เพื่อที่ทั่วๆ

นายประเสริฐ บัฒมเสถียร
(ผู้แทนภาคประชาชนสภาาร่างรัฐธรรมนูญ) : ร่างพระราชบัญญัติโรงเรียนจำนำ
พ.ศ. ... ของราชประชานุเคราะห์ ไม่มี
การแก้ไขตั้งแต่วันนี้ ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา

๑ มาตรา ๒ และ มาตรา ๓ ไม่มีมีการแก้ไข

มาตรา ๔ มีการแก้ไข มาตรา ๕ มาตรา

๖ และ มาตรา ๗ ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา

๘ มีการแก้ไข มาตรา ๙ ไม่มีมีการแก้ไข

มาตรา ๑๐ มีการแก้ไข มาตรา ๑๑

ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา ๑๒ มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓ ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา ๑๔

มีการแก้ไข มาตรา ๑๕ และ มาตรา ๑๖

ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา ๑๗ มีการแก้ไข

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :

ในเรื่องขอแก้ไขพิจารณาเสร็จแล้ว เจ้า

หน้าที่จะไปเรื่องอีกข้อมใหม่ ใ้ข้ปฏิบัติ

มาเช่นนั้น

นายประเสริฐ บัฒมเสถียร

(ผู้แทนภาคประชาชน สภาาร่าง รัฐธรรมนูญ)

มาตรา ๒๙ ทวิ กรรมการมาธิการ

เพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๓๐ มีการแก้ไข

มาตรา ๓๑ กรรมการมาธิการที่คัดเลือก

LIRT

มาตรา ๓๒ มีการแก้ไข มาตรา ๓๒ ทวิ บรรณานุกรมเพิ่มเติม มาตรา ๓๒ ทวิ บรรณานุกรมเพิ่มเติม มาตรา ๓๓ บรรณานุกรม ทัดชอก ทั้งมาตรา มาตรา ๓๔ มีการแก้ไข มาตรา ๓๕ ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา ๓๖ มีการแก้ไข มาตรา ๓๗ บรรณานุกรม ทัดชอก มาตรา ๓๘ บรรณานุกรม ทัดชอก มาตรา ๓๙ บรรณานุกรม ทัดชอก มาตรา ๔๐ มีการแก้ไข มาตรา ๔๑ มีการแก้ไข มาตรา ๔๑ ทวิ บรรณานุกรม เพิ่มเติม มาตรา ๔๒ มีการแก้ไข มาตรา ๔๓ บรรณานุกรม ทัดชอก ทั้งมาตรา มาตรา ๔๔ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๕ บรรณานุกรม ทัดชอก มาตรา ๔๖ บรรณานุกรม ทัดชอก มาตรา ๔๗ ไม่มีมีการแก้ไข อธิการบดี นายนิคม ไม่มีมีการแก้ไข
(ไม่มีสมาชิกที่ตวง)

ประธานสภาข้าราชการกรมมณฑล
 ข้าราชการในวาระที่ ๒ ต่อไปเป็น
 วาระที่ ๓ ซึ่งข้าพเจ้าขอคัดต่อประชุม
 ว่า สมควรระประกาศใช้ร่างพระราช
 บัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายได้หรือไม่ ท่าน
 ผู้ใดเห็นว่า สมควรที่จะ ประกาศ ใช้ เป็น
 กฎหมายได้ โปรดยกมือขึ้น
 (มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาข้าราชการกรมมณฑล
 ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
 (ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาข้าราชการกรมมณฑล
 เป็นอันว่ามติที่ประชุม ให้ประกาศใช้ร่าง
 พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายได้ต่อไป
 ระเบียงวาระที่ ๕ ร่างพระราช
 บัญญัติที่ตราประจำตัวประชาชน พ.ศ.
 ซึ่งคณะกรรมการสามัญพิจารณาเสร็จ
 แล้ว เป็นการพิจารณาในวาระที่ ๒

(ตำนาน)

ที่ ๑๘๘๘/๒๕๖๕

สภาข้าราชการกรมมณฑล

๗ ธันวาคม ๒๕๐๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่ตราประจำตัวประชาชน พ.ศ.

ที่ร่างเรียน ประธานสภาข้าราชการกรมมณฑล

ซึ่งทูลส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติที่ตราประจำตัวประชาชน พ.ศ. พร้อมด้วย

บันทึกการประชุมของคณะกรรมการ ๑ ชุด

ตามที่ประชุมสภาว่างรัฐธรรมนุญในฐานะเป็นรัฐสภาทำหน้าที่นิติบัญญัติ
ไต่ถามมติข้หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. (คณะ
รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และตั้งกรร มารีการวิสามัญขึ้น คณะ ทนง เพื่อพิจารณา
ประกอบด้วย

- ๑. นายเจือ อ่าพันธ์
- ๒. นายช่าานาญ ชูบุตร
- ๓. นายถวิล สันทรศารทูล
- ๔. นายฉวชชัย เกษาควงศ์ ณ อชชยา
- ๕. นาวารชากาศเอก พโยม เช่นส์คใจ
- ๖. นายเล็ก บุณยษ์ฐิติ
- ๗. นายสนท วิไลรัต
- ๘. นายเสกถ บุณยษ์ฐิติ
- ๙. พันเอก ทิรวุฒ ศิริวคมน

ที่ประชุมกรรมาธิการได้เลือกช่าาพเจ้าเป็นประธานกรรมาธิการ และ นายเจือ
อ่าพันธ์ เป็นเลข่าานการกรรมาธิการ
ข้กัน คณะกรรมาธิการได้พิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เสร็จแล้ว
กราบเรียนมาเพื่อไต่ไปรค่น่าเสนอที่ประชุมสภาว่างรัฐธรรมนุญพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนอบถ้อยอย่างขง
(ลงชื่อ) เสกถ บุณยษ์ฐิติ
(นายเสกถ บุณยษ์ฐิติ)
ประธานกรรมาธิการวิสามัญ

บันทึกการประชมกรรมาธิการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.

ตามที่ประชุมสภาว่างรัฐธรรมนุญในฐานะเป็น รัฐสภาทำ หน้าที่นิติบัญญัติ
ไต่ถามมติข้หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. (คณะ
รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะ ทนง เพื่อพิจารณา
ไต่ค่านเนนการแล้ว ข้ขอเสนอผลขงการพิจารณาขงคองไปน

LIRT

๑. คณะกรรมการไต่สวน นายเสกสรรค์ ขุนขันธ์ เป็นประธานกรรมการ
และ นายเจือ อ่าพันธ์ เป็นเลขานุการกรรมการ

๒. ผู้ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้ชี้แจงแทน คือ นายสนธิ วัลจิตร

๓. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่มีผู้แปรญัตติ

๔. ปรากฏผลของการพิจารณาข้างต่อไปน

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำแปรญัตติ

”

มาตรา ๑-๓

”

มาตรา ๔-๕

มีการแก้ไข

มาตรา ๖-๘

กรรมการคัดออกทั้งสามมาตรา

มาตรา ๙-๑๑

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑ ทวิ

กรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

มาตรา ๑๒

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓

กรรมการคัดออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๔-๑๕

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕ ทวิ

กรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

มาตรา ๑๖

กรรมการคัดออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๗-๑๘

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘

กรรมการคัดออกทั้งมาตรา

มาตรา ๒๐-๒๑

มีการแก้ไข

มาตรา ๒๒

กรรมการคัดออกทั้งมาตรา

มาตรา ๒๓-๒๔

มีการแก้ไข

๕. ไต่สวนร่างพระราชบัญญัติตามบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมมาพร้อมกัน

ผู้ช่วยแล้ว

(ลงชื่อ)

เจือ อ่าพันธ์

(นายเจือ อ่าพันธ์)

เลขาธิการ

LIRT

ร่าง

พระราชบัญญัติว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

พ.ศ.

โดยที่เห็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติฉบับนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และระให้ใช้บังคับในท้องที่ใด เมื่อใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พุทธศักราช ๒๔๘๖

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"บัตร" หมายความว่า บัตรประจำตัวประชาชน

"ทะเบียนบ้าน" หมายความว่า ทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียน

รายการ

"เจ้าพนักงานตรวจบัตร" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ทำหน้าที่

ตรวจติดตามพระราชบัญญัติ

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติกา

ตามพระราชบัญญัติ

LIRT

“เจ้าพนักงานออกบัตร” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ให้เป็นผู้ออกบัตร

คามพระราชบัญญัติ

“รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับในท้องที่ใด (ใต้) ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบเจ็ดปีบริบูรณ์ขึ้นไปแต่ไม่เกินเจ็ดสิบยี่บริบูรณ์ และมามีภูมิลำเนาและหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่นั้น (ยื่นคำขอรับ) ต้องมายตรา (คือพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนา หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน) ภายใน กำหนดที่กักตัวนั้นนับแต่วันท(พระราชกฤษฎีกา)พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (หรือนับแ่ วันที่มีสัญชาติไทย)ในท้องที่นั้น หรือนับแต่วันที่มีอายุครบเจ็ดสิบยี่บริบูรณ์ หรือ นับแต่วันที่มีภูมิลำเนาและ หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่ท(พระราชกฤษฎีกา) พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่มีสัญชาติไทย

จกมายตามวรรคแรก โดยมีหนังสือรับรองแนบสำเนาพุดศักราชทเกศส่วนการ
มายมายต่อไปให้นับตามพุดศักราช

รัฐมนตรีอาจขยายกำหนดเวลาความวรรคแรกได้ ตามที่เห็นสมควรโดยประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา

ความในมาตรา(๕) ไม่ใช้บังคับแก่บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
(มาตรา ๖ ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุไม่อยู่ในชายังคงย ถ้ามีภูมิลำเนาและ
หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่ทพระราชกฤษฎีกาใช้บังคับตามมาตรา ๕ หาก
มีความประสงค์จะมายตราตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้ยื่นคำขอรับบัตรพนักงาน
เจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ทตนมีภูมิลำเนาและหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน)

(ความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๒๐ มีให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับบัตร
คามวรรคแรก)

(มาตรา ๗ การขอรับบัตร หรือเปลี่ยนบัตรใหม่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และเสียดำรรวมแนบมีการออกบัตรหรือเปลี่ยนบัตร
ใหม่ขยขะทายาท)

(มาตรา ๘ เงินค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ให้นำไปใช้ได้เฉพาะกิจการเกี่ยวกับการออกบัตรเท่านั้น)

มาตรา ๘ บัตรให้มีลักษณะและขนาดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และช่อย่างน้อยให้มีชื่อผู้สมัคร วันเดือนเกิด ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน รูปถ่าย เลขหมายประจำตัว วันออกบัตร ลายมือชื่อหรือตราลายมือชื่อและตราประจำตำแหน่ง (ผู้เจ้าหน้าที่งานออกบัตร)

มาตรา ๑๐ บัตรให้ใช้ไปหกปีนับแต่วันออกบัตร และ (ให้) เมื่อบัตรหมดอายุ ผู้สมัคร (ยื่นคำขอรับ) ต้องมีบัตรใหม่ (ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่) ภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ยังบัตรเดิมหมดอายุ

ในกรณีผู้สมัครเปลี่ยนชื่อ (หรือรูปหน้าตา) ไปจากรูปถ่ายในบัตร ตัวและหรือชื่อสกุล (ให้) ผู้สมัคร (ยื่นคำขอ) ต้องเปลี่ยนบัตรใหม่ (ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่) ภายในกำหนดสามเดือนนับแต่วัน (ที่มีการ) เปลี่ยน (แปลง) ชื่อตัวและหรือสกุล

มาตรา ๑๑ ในกรณี (ที่) บัตรหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ (ให้) ผู้สมัคร (ยื่นคำขอรับ) ต้องมีบัตรใหม่ (ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่) หรือเปลี่ยนบัตรใหม่แล้วแต่กรณี ภายในกำหนดสามเดือนนับแต่วันที่ยังบัตรนั้นหาย ถูกทำลายหรือชำรุด

มาตรา ๑๑ ทวิ การขอมอบบัตร การออกบัตรและการขอเปลี่ยนบัตรใหม่ให้ยื่นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้เสียค่าธรรมเนียม การออกบัตรหรือเปลี่ยนบัตรใหม่ตามอัตราที่กำหนด

มาตรา ๑๒ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอ (รับ) มีบัตรหรือเปลี่ยนบัตรใหม่ และเห็นว่าคำขออนุมัติรายการตรงตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (และตรงตามทะเบียนบ้าน) ให้ถ่ายรูปผู้ยื่นคำขอและออกใบรับตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ใบรับนี้ให้มีผลใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับ

(เมื่อทำบัตรเสร็จแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มอบบัตรให้แก่ผู้ยื่นคำขอ)

(มาตรา ๑๓ เมื่อปรากฏว่า ใบมีการออกบัตรใหม่แก่ผู้ใดโดยมิใช่ขอรับยกกฎหมาย ให้ผู้สมัครหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเพิกถอนบัตรหรือยกบัตรนั้นไว้ และให้ผู้สมัครสั่งเพิกถอนบัตรนั้น)

LIART

มาตรา ๑๔ ผู้ลอบทรยศไทยเสียดูชาติไทยไม่ว่าด้วยเหตุใด (ให้) ผู้
หมกตมการ ใช้ยंत्रนั้นต่อไป และ(ให้) ท้องตั้งมอขบถแก้พันกงานเจ้าหนาทแห่ง
ท้องทตคนมอูลานาและหรือมชชอยู่ ในระเขยนยาน ภายในกำหนด สามสิบวัน นับแต่
วันที่เสียดูชาติไทย

มาตรา ๑๕ ผู้มีส่วนใดเดียวระขอตรวจทุกหลักฐานหรือคดีสำเนารายการเกี่ยวกับ
บิทรโคกสำนักงานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน(หรือ) ทว่าการชำระหรือลงชื่อ
ในเวลาราชการไทยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม แต่ถ้าขอ(ให้) เจ้าพนักงานออกบัตร
หรือพิมพ์งานเจ้าหนาทคคคและหรือของสำเนา (ให้) ท้องตั้งค่าธรรมเนียมขอหา
เว้นแต่จะไต่รับการขงวันตามกำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ทวิ เงินค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ให้นำไปใช้ใช้เฉพาะ
กิจการเกี่ยวกับบัตรออกบัตรเท่านั้น

(มาตรา ๑๖ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งผู้ออกบัตร และพนักงานเจ้าหนาท
ให้เป็นผู้ตรวจบัตรและ ให้เป็นผู้ปฏิบัติกิจการตามพระราชบัญญัตินี้)

(การแต่งตั้งผู้ออกบัตรและผู้ตรวจบัตรได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา)

มาตรา ๑๗ ผู้ใด(ไม่ปฏิบัติตาม) ส่วนมาตรา ๕ วรรคแรก หรือไม่ส่งมอบ
บัตรแก้พันกงานเจ้าหนาทตามมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๘ ผู้ใด(ไม่ปฏิบัติตาม) ส่วนมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ ต้อง
ระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

(มาตรา ๑๙ ผู้ใดไม่ส่งมอบบัตรหรือไม่ยอมมอบให้กับบัตรตามมาตรา ๑๓
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท)

มาตรา ๒๐ ผู้ลอบทรยศไทยอสารแสดงบัตรใดในเมื่อเจ้าพนักงาน(เจ้าหนาท)
ตรวจบัตรขอตรา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๒๑ ผู้ลอบทรยศไทยผู้ใดขอขณค่าขอรับบัตร โดยแจ้ง ข้อความต
เป็นเท็จแก้พันกงานเจ้าหนาทว่าตนมตมชาติไทย หรือใช้ยंत्रขงคนหมกตมการใช้

ตามมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษ(จำคุกไม่เกินหนึ่งหรือ)ปรับไม่เกินสองพันบาท
หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ(ทั้งจำ) ทั้งปรับทั้งจำ

(มาตรา ๒๒ ผู้ใดใช้บัตรซึ่งไม่มีสิทธิจะใช้ตามมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ)

มาตรา ๒๓ บัตรประจำตัวประชาชนตามพระราชบัญญัติบัตรประชาชน พุทธศักราช ๒๔๘๖ ให้คงใช้ต่อไปอีกภายในกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่สำหรับผู้ถือบัตร(ประจำตัวประชาชนผู้ใด)นั้นมีความประสงค์จะ(ยื่นคำ)ขอ(รับ)มีบัตรตามพระราชบัญญัตินี้ให้ทำได้

มาตรา ๒๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานตรวจบัตร พนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานออกบัตร โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

.....
.....

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่ (คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: คณะกรรมการมีอะไรที่จะแสดงเพิ่มเติมบ้างใหม่ครัย

นายเล็ก จุณณานนท์(กรรมวาธิการ) : คณะกรรมการไม่มีอะไรที่จะแสดงเพิ่มเติม

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: ขอให้เสด็จอิการอ่าน

นายประเสริฐ บัณฑิตคุณษ์ (ผู้ทำหน้าที่เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ

นุญ): ร่างพระราชบัญญัติบัตรประชาชน พ.ศ. . . . ข้อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข คำยวรรค ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔ มีการแก้ไข มาตรา ๕ มีการแก้ไข มาตรา ๖ กรรมการคัดออก มาตรา ๗ กรรมการคัดออก มาตรา ๘ กรรมการคัดออก มาตรา ๙ มีการแก้ไข มาตรา ๑๐ มีการแก้ไข มาตรา ๑๑ มีการแก้ไข มาตรา ๑๑ ทวิ กรรมการ

LIART

๑๑๖๔

๑๒ มีการแก้ไข
 มาตรา ๑๓ กรรมการที่คัดออก มาตรา
 ๑๔ มีการแก้ไข มาตรา ๑๕ มีการ
 แก้ไข มาตรา ๑๕ ทวิ กรรมการ
 เพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๑๖ กรรมการ
 ที่คัดออก มาตรา ๑๗ มีการแก้ไข
 มาตรา ๑๘ มีการแก้ไข มาตรา ๑๙
 กรรมการที่คัดออก มาตรา ๒๐ มีการ
 แก้ไข มาตรา ๒๑ มีการแก้ไข มาตรา
 ๒๒ กรรมการที่คัดออก มาตรา ๒๓
 มีการแก้ไข มาตรา ๒๔ มีการแก้ไข
 (ไม่มีสมาชิกทั้งวง)

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ
 เป็นอนุกรรมการพิจารณาในวาระที่ ๒ แล้ว
 ำต่อไป เป็นการพิจารณาใน วาระ ที่ ๓
 ข้าพเจ้าขอมีมติประชุมว่า สมควรที่จะ

ประสงค์ใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
 กฎหมายใดหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นสมควร
 ที่จะ พระภาค ใช้เป็นกฎหมาย ใ้ต่อไป
 โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ
 ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ
 ไม่มี เ็นอนว่ามติประชุมให้ประกาศ
 ใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมาย
 ใ้ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๖ ร่างพระราช
 บัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ซึ่งคณะ
 กรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จ แล้ว
 เป็นการพิจารณาในวาระที่ ๒

(สำเนา)

ที่ ๑๘๘๘/๒๕๐๕

สภาารัฐธรรมนูญ

๗ ธันวาคม ๒๕๐๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาารัฐธรรมนูญ

สังกัดสงฆ์มาด้วย ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกการประชุม
 ของคณะกรรมการ ๑ ชุด

ร่าง
พระราชบัญญัติคณะสงฆ์
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติคนเรือกว่า "พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติคนเรือกให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๔๘๕

มาตรา ๔ ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติคนเรือกใช้บังคับบรรดา

กฎกระทรวง สัตถาณัติ ฎีกาสงฆ์ กฎองค์การ พระบัญญัติสามเณรพระสังฆราช
ของขอมและระเบียบเกี่ยว(แก่)กับคณะสงฆ์ ใช้บังคับอยู่ในวันประกาศพระราชบัญญัติ
ในราชกิจจานุเบกษา ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติ
ซึ่งมีบทว่าระงับกฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม พระบัญญัติสามเณรพระสังฆราช
(ซึ่งจะให้มีขึ้นให้) ของขอมหรือระเบียบของมหาเถรสมาคมยกเลิก หรือมีความ
อย่างเดียวกัน หรือขัดหรือแย้งกัน หรือกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕ ทวิ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๔ บรรดาอำนาจหน้าที่ซึ่งกำหนด
ไว้ในสัตถาณัติ ฎีกาสงฆ์ กฎองค์การ พระบัญญัติสามเณรพระสังฆราช ของขอม
และระเบียบเกี่ยวกับคณะสงฆ์ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุตำแหน่งใดหรือคณะ
กรรมการสงฆ์ใดซึ่งไม่มีในพระราชบัญญัติคนเรือกมหาเถรสมาคมอำนาจกำหนดโดย

LIRT

กฎหมายตราสามศกให้ยื่นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุสามเณรใน รูปใดหรือหลายรูป
รวมกันเป็นคณะตามบทที่หนึ่ง สมเด็จพระ ไทย

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการ ตาม พระราชบัญญัติ และให้ มีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการให้ เช่นไปตามพระราชบัญญัติ
กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ ใช้บังคับ

หมวด ๑

สมเด็จพระสังฆราช

มาตรา ๖ พระมหากษัตริย์ทรงสถาปนา สมเด็จพระสังฆราช

มาตรา ๗ สมเด็จพระสังฆราช ทรงดำรงตำแหน่ง สกลมหาสังฆปริณายก ทรงบัญชาการคณะสงฆ์ และทรงตราพระบัญชา สมเด็จพระสังฆราช โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย พระธรรมวินัยและกฎหมายตราสามศก

มาตรา ๘ สมเด็จพระสังฆราช ทรงดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการ มหาเถรสมาคม

มาตรา ๙ ในเมื่อไม่มี สมเด็จพระสังฆราช (ว่างลง และยังมี ไตร่ทรง สถาปนา สมเด็จพระสังฆราช) ให้ สมเด็จพระราชาคณะ ผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยพรรษาปฏิบัติหน้าที่ สมเด็จพระสังฆราช

ในเมื่อ สมเด็จพระสังฆราช จะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจัก หรือไม่ (สามารถ) อาจทรงปฏิบัติหน้าที่ สมเด็จพระสังฆราช จะ ไตร่ทรง แต่งตั้งให้ สมเด็จพระราชาคณะ รูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้ามี ไตร่ทรง แต่งตั้งไว้ ให้ สมเด็จพระราชาคณะ ผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยพรรษาปฏิบัติหน้าที่ สมเด็จพระสังฆราช

ในกรณี สมเด็จพระราชาคณะ ซึ่ง ไตร่ทรง แต่งตั้ง ให้ปฏิบัติหน้าที่แทน สมเด็จพระสังฆราช ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ สมเด็จพระสังฆราช ได้ ให้ สมเด็จพระราชาคณะ รูปอื่นที่มีอาวุโสสูงสุดโดยพรรษาปฏิบัติหน้าที่ สมเด็จพระสังฆราช

ในกรณีสมเด็จพระราชาคณะ ผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยพรรษาไม่อาจปฏิบัติหน้าที่
สมเด็จพระสังฆราชได้ ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสรองลงมาโดยพรรษาคตาม
ลำดับปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศนาม สมเด็จพระราชาคณะ
ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชตามมาตรา ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙ ทวิ สมเด็จพระสังฆราชพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) มรณภาพ
- (๒) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ
- (๓) ลาสิกขา
- (๔) ทรงพระกรุณาโปรดให้ออก

หมวด ๒

มหาเถรสมาคม

มาตรา ๑๐ มหาเถรสมาคมประกอบด้วย สมเด็จพระสังฆราชซึ่งทรงดำรง
ตำแหน่งประธานกรรมการโดยตำแหน่ง สมเด็จพระราชาคณะทรงอุป(ทรง)เป็น
กรรมการโดยตำแหน่ง และพระราชาคณะซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งมีจำนวน
ไม่ต่ำกว่าสี่รูปและไม่เกินแปดรูปเป็นกรรมการ

(การแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคม ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
เป็นผู้ตั้งนามรับสนองพระบัญชา)

มาตรา ๑๑ ให้อธิบดีกรมการศาสนาเป็นเลขาธิการ มหาเถรสมาคมโดย
ตำแหน่ง และให้กรรมการศาสนาทำหน้าที่สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มาตรา ๑๒ กรรมการมหาเถรสมาคมซึ่ง สมเด็จพระสังฆราช ทรงแต่งตั้ง
อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รบแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๒ กรรมการ
มหาเถรสมาคมซึ่ง สมเด็จพระสังฆราช ทรงแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

LIART

- (๑) (ถึง) มรณภาพ
- (๒) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ
- (๓) ลาออก
- (๔) สมเด็จพระสังฆราชมีพระบัญชาให้ออก

ในกรณีกรรมการมหาเถรสมาคมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระสมเด็จพระสังฆราช
 อาจทรงแต่งตั้งพระราชาคณะรูปใดรูปหนึ่งเป็นกรรมการแทน
 กรรมการซึ่งได้รั้งแต่งตั้งตามความในวรรคก่อน อยู่ในตำแหน่ง ตาม วาระของ
 ผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๔ ในเมื่อประธานกรรมการ มหาเถรสมาคมไม่อาจมาประชุม หรือ
 ไม่อยู่ในที่ประชุมมหาเถรสมาคม และมีใ้ค้ขอมหาขอให้ สมเด็จพระราชาคณะรูปใด
 รูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน ให้มหาเถรสมาคมแต่งตั้งสมเด็จพระราชาคณะรูปใดรูปหนึ่ง
 ปฏิบัติหน้าที่แทนการประชุมนมหาเถรสมาคมเพื่อการแต่งตั้งนี้ ให้กรรมการซึ่งเป็น
 สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยพรรษาเป็นประธานแห่งที่ประชุม

มาตรา ๑๕ การประชุมมหาเถรสมาคม ต้อง มีกรรมการ โดย ตำแหน่ง และ
 กรรมการ โดยการแต่งตั้ง รวมกันมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ กรรมการ ทั้งหมด
 ึ่งเป็นองค์ประชุม

ระเบียบการประชุมมหาเถรสมาคมให้ยื่นใช้ตามกฎหมายมหาเถรสมาคม

มาตรา ๑๖ มหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่(บริหารกิจการ)ปกครองคณะสงฆ์
 ให้(ค่านับ)เป็นไปโดยเรียบร้อย เพื่อกำหนดให้มีอำนาจตรากฎหมายมหาเถรสมาคม ออก
 (คำสั่ง)ข้อบังคับ วรรรระเบียบหรือ(ข้อบังคับ)ออกคำสั่งโดยมีเขตหรือมณฑลยกกฎหมาย
 และพระธรรมวินัยใช้บังคับได้

มาตรา ๑๖ ตรี การแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคมและการให้กรรมการ
 มหาเถรสมาคมออกจากตำแหน่ง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ลงนาม
 รับสนองพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช

หมวด ๓

การ(บริหารกิจการ)ปกครองคณะสงฆ์

มาตรา ๑๗ (ภายในบังคับมาตรา ๑๘ การจัดระเบียบ(บริหารกิจ)การปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายเดรสมาคม

มาตรา ๑๘ การ(บริหารกิจการ)ปกครองคณะสงฆ์(ใน)ส่วนภูมิภาค ให้จัดแบ่ง(เป็นภาค)จำนวนภาคและเขตท้องที่แต่ละภาค ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายเดรสมาคม และให้มีภิกษุผู้บริวารงานเป็นผู้บังคับบัญชาตามชั้นตามลำดับดังต่อไปนี้)
เขตปกครองถิ่น

- (๑) (เจ้าคณะ)ภาค
- (๒) (เจ้าคณะ)จังหวัด
- (๓) (เจ้าคณะ)อำเภอ
- (๔) (เจ้าคณะ)ตำบล

(เมื่อมหาเถรสมาคมเห็นสมควรจะจัดให้มีรองเจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะอำเภอ และรองเจ้าคณะตำบล เป็นผู้ช่วยเจ้าคณะนั้น ๆ ก็ได้)

จำนวนและเขตปกครองทั้งกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายเดรสมาคม
มาตรา ๑๘ ทวิ การปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค ให้มีพระภิกษุเป็นผู้ปกครองตามชั้นตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- (๑) เจ้าคณะภาค
- (๒) เจ้าคณะจังหวัด
- (๓) เจ้าคณะอำเภอ
- (๔) เจ้าคณะตำบล

เมื่อมหาเถรสมาคมเห็นสมควรจะจัดให้มีรองเจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะอำเภอ และรองเจ้าคณะตำบล เป็นผู้ช่วยเจ้าคณะนั้น ๆ ก็ได้

LIRT

มาตรา ๑๘ การแต่งตั้ง ถอดถอนพระอภัยมณี เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส (และ) พระภิกษุอื่นโดยว่ (แก่) ภัยตำแหน่ง (บริหารการ) ปกครองคณะสงฆ์ตำแหน่งอื่น ๆ และไวยาวัจกร ให้เขียนไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายตราสามัคคี

หมวด ๔

(ทัศนชากรรม) นิกหกรรมและการสละสมณเพศ

มาตรา ๒๐ พระภิกษุหรือที่รับ (ทัศนชากรรม) นิกหกรรม ก่อเมื่อกระทำการ (อันเป็นการ) สละสมณเพศพระธรรมวินัย และ (ทัศนชากรรม) นิกหกรรมที่ระงับแก่พระภิกษุ ก่อขึ้น (ทัศนชากรรม) นิกหกรรมตามพระธรรมวินัย

มาตรา ๒๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐ มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรากฎหมาย เสร็จสมาคมกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้การลง (ทัศนชากรรม) นิกหกรรม เป็นไปโดยถูกต้อง สดวก รวดเร็วและเป็นธรรม และให้ถือว่าเป็นการชดเชยกฎหมาย ที่มหาเถรสมาคมจะกำหนดในกฎหมายตราสามัคคีใหม่หาเถรสมาคมหรือพระภิกษุ ผู้ปกครองสงฆ์ ตำแหน่งใดเป็นผู้ชำนองลงนิกหกรรมแก่พระภิกษุผู้ สละสมณเพศพระธรรมวินัย ทั้งทั้งการกำหนด ให้การวินิจฉัยการลงนิกหกรรม ให้เขียนขึ้นไว้ในชั้นใด ๆ นั้นด้วย

มาตรา ๒๒ พระภิกษุผู้ใด สละสมณเพศพระธรรมวินัยและ ได้มีความยินยอมที่จะให้ (ทัศนชากรรม) นิกหกรรม ให้เลิก ต้องเลิกภายใน (เจ็ดวัน) ยี่สิบสองชั่วโมงนับแต่ (วัน) เวลาที่เลิกรับคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา ๒๓ พระภิกษุผู้ใดซึ่งคำวินิจฉัยให้รับ (ทัศนชากรรม) นิกหกรรมไม่เลิก ให้เลิก ไม่ยอมรับ (ทัศนชากรรม) นิกหกรรมนั้น หรือประพฤติก่อสมณเพศพระธรรมวินัย เป็นอาชวิน หรือไม่ตั้งกตอยู่ในวัดใดวัดหนึ่งกตขังไม่มที่ขังเช่นที่ลกลแห่ง มหาเถรสมาคมมีอำนาจวินิจฉัยและคำสั่งให้พระภิกษุผู้นั้นสละสมณเพศเสียให้ พระภิกษุผู้ (ใคร) ที่ซึ่งคำวินิจฉัย ให้สละสมณเพศตามความในวรรคก่อน ต้องเลิกภายใน (เจ็ดวัน) นับแต่วันที่เลิกรับคำวินิจฉัยนั้น

LIRT

มาตรา ๒๓ ทวิ พระภิกษุรูปใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นผู้ก่อกวนสุมรวาย
ของสงฆ์ภายในสามวันนับแต่วันตกต้องที่สุด

มาตรา ๒๓ ทวิ พระภิกษุรูปใดถูกขู่โดยต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เมื่อ
พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการไม่เห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราวและเจ้าอาวาส
แห่งวัดที่พระภิกษุรูปนั้นสังกัดไม่รับมอบตัวไว้ควบคุม หรือพนักงานสอบสวนไม่เห็นสม
ควรให้เจ้าอาวาสรับตัวไปควบคุม หรือพระภิกษุรูปนั้นมีโทษถึงกักในวัดใดวัดหนึ่ง ให้
พนักงานสอบสวนมีอำนาจเรียกเงินการให้พระภิกษุรูปนั้นลดระมัดพิเศษได้

มาตรา ๒๓ ทวิว่า เมื่อระต้องว่าก กักขังหรือขังพระภิกษุรูปใดตามคำพิพากษา
หรือคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำ
พิพากษาหรือคำสั่งของศาลมีอำนาจดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้นลดระมัดพิเศษได้
และให้รายงานให้ศาลทราบถึงการลดระมัดพิเศษ

หมวด ๕

วัด

มาตรา ๒๔ วัดมีสองอย่าง

- (๑) วัดที่ใคร่พระราชาทานวิสังคามสีมา
- (๒) สำนักสงฆ์

มาตรา ๒๕ การสร้าง การตั้ง การรวม (การโอน) การขาย (และ) การยุ
เลิกวัด และการขอรับพระราชาทานวิสังคามสีมา ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดใน

กฎกระทรวง

ในกรณียุเลิกวัด ทรัพย์สินของวัดถูกยุเลิกให้ตกเป็นศาสนสมบัติกลาง

มาตรา ๒๖ ทวิค และที่ซึ่งชนตอวัด มีดังนี้

- (๑) ที่วัด กอของตงวัดตลอดจนเขตของวัดนั้น
- (๒) ที่วัดสงฆ์ กอของเป็นสมบัติของวัด
- (๓) ที่กลยุนา กอของมีผลที่คนถนลระ โยชนนทจทหรือพระศาสนา

LIRT

มาตรา ๒๗ ทวักและทอรณสังฆารโณกรวมสังฆโศกแกโดยพระราชบัญญัติ
และห้ามมิให้บุคคลโดยกอายุความชั้นต่อผู้กใน เรือง ทวพย สัน ธน เชน ทวค และ ท
ธรรณสังฆ

มาตรา ๒๗ ทว ทวักและทอรณสังฆชนเป็นทวพยตนซึ่งไม่อยู่ในความวิชัยคแห่ง
การบังคับคดี

มาตรา ๒๘ วัคหนึ่งได้มีเจ้าอาวาสรูปหนึ่ง และถ้าเป็นการสมควระให้มรอง
เจ้าอาวาสหรือผู้ช่วยเจ้าอาวาส(เป็นผช่วยเจ้าอาวาส)ก้วยก็ได้

มาตรา ๒๘ เจ้าอาวาสมีหนาทดังนี้

(๑) บำรุงรักษาวัค จักกการและศาสนสมบัติของวัคให้เรียบร้อย(โดยเรียบร้อย
ตามกฎหมายเถรสมาคมหรือระเบียบของกษหรือคำสั่งมหานเถรสมาคม เจ้าคณะภาค
และเจ้าคณะจังหวัด)ก้วย

(๒) ปกครองและสขคคลัง ให้มรพชิตและคฤหัสถ์ทมิทอญหรือพำนกอาศัยอยู่
ในวัคนี้ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหานเถรสมาคม (ระเบียบ)ของกษ ระเบียบ
หรือคำสั่งของมหานเถรสมาคม (เจ้าคณะภาค และเจ้าคณะจังหวัด)

(๓) เป็นธุระในลาวัคกษาธบรุมและสังสน พระธรรมวินัย แก่บรพชิตและ
คฤหัสถ์

(๔) ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล

มาตรา ๓๐ เจ้าอาวาสมีอำนาจดังนี้

(๑) ห้ามบรพชิตและคฤหัสถ์ซึ่งมิได้ร้อยญาคของเจ้าอาวาสเข้า ไปอยู่
อาศัยในวัค

(๒) สั่งให้บรพชิตและคฤหัสถ์ซึ่งไม่อยู่ในโอวาทของเจ้าอาวาสออกไปเสีย
จากวัค

(๓) สั่งให้บรพชิตและคฤหัสถ์ทมิทอญหรือพำนกอาศัยในวัค ทำงานภายใน
วัค หรือให้ทำกณช่น หรือให้ชอจมา โทษ ในเมือบรพชิตหรือคฤหัสถ์ ในวัคนี้
ประพฤคคคำสั่งเจ้าอาวาสซึ่งได้สั่งโดยชอขก้วยพระธรรมวินัย กฎมหานเถรสมาคม
(ระเบียบ)ของกษ ระเบียบหรือคำสั่งของมหานเถรสมาคม

มาตรา ๓๐ ทว ในกรณีที่มีมเจ้าอาวาสหรือเจ้าอาวาสไม่อาจปฏิบัติหนาทได้

ให้แต่งตั้งผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส ให้ผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสมอชานารและหนาท
เช่นเดียวกับเจ้าอาวาส

การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่

กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม

หมวด ๖
ศาสนสมบัติ

มาตรา ๓๑ ศาสนสมบัติแบ่งออกเป็นสองประเภท

(๑) ศาสนสมบัติกลาง ได้แก่ทรัพย์สินของ พระศาสนาซึ่งมิใช่ของวัดใด
วัดหนึ่ง

(๒) ศาสนสมบัติของวัด ได้แก่ทรัพย์สินของวัดใดวัดหนึ่ง

(การดูแลรักษาและการจัดการศาสนสมบัติ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ
กระทรวง)

การดูแลรักษาและการจัดการศาสนสมบัติกลาง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมการ

ศาสนา เพื่อการนเื้ออวการมการศาสนาเป็นเจ้าของศาสนสมบัติกลางนั้นด้วย

การดูแลรักษาและการจัดการศาสนสมบัติของวัด ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดใน

กฎกระทรวง

มาตรา ๓๒ ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำงบประมาณประจำปีของศาสนสมบัติ
กลาง (เมื่อได้รับ) ด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม และเมื่อได้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้(กระทรวงศึกษาธิการประกาศ)ใช้งบประมาณนั้นได้

หมวด ๗
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ (หรือ)มาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือมาตรา
๒๓ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน

LIRT

มาตรา ๓๔ ผู้ใด

(๑) หมกผิดที่จะได้รับบรรพชาอุปสมบทโดย (ชอชคัยพระธรรมวินัย) ต้อง
ปราศิกมาแล้ว แต่มีรับบรรพชาอุปสมบทโดยค้องคิงควมจริง

(๒) ค้องปราศิกมาแล้วไม่ละการแต่งกายอย่างเพศบรรพชิต

ค้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน

มาตรา ๓๕ ผู้ใดใส่ควมคดระสงฆ์ไทย (หรือพระภิกษุสงฆ์คณะใดคณะหนึ่ง)
ชนอวรกโธเกิดควมเสื่อมเสียหรือควมแตกแยก ค้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท
หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

หมวด ๘

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๓๖ ให้ถือว่าพระภิกษุสงฆ์ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในการ (บริหาร
กิจการ) ปกครองคณะสงฆ์และไวยวจักร เป็นเจ้าพนักงานตามควม ในประมวล
กฎหมายอาญา

มาตรา ๓๗ การปกครองคณะสงฆ์ชนนอกจากคณะสงฆ์ไทย ให้เป็นไปตาม
กฎกระทรวง

.....
.....

ขอเชิญคณะกรรมาธิการเข้า
ประจำที่

(คณะกรรมาธิการเข้าประจำที่)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
คณะกรรมาธิการมีอะไรเพิ่มเติมใหม่

พันเอก ปิ่น มุทุกันต์ (กรรมา
ธิการ) : คณะกรรมาธิการไม่มีอะไร
ระแถลง

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:

ค้องไปยื่นการพิจารณาในวาระที่ ๒ ขอ
เลขธิการอ่าน

นายประเสริฐ บัทมธศุคินซ์
(ผู้ทาคทเลขธิการสภาาร่างรัฐธรรมนูญ):
ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
พ.ศ... ขอร่างพระราชบัญญัติไม่มีกร
แก้ไข คำปรารภ ไม่มีกรแก้ไข มาตรา
๑ มาตรา ๒ และมาตรา ๓ ไม่มีกร
แก้ไข มาตรา ๔ มีกรแก้ไข มาตรา

LIRT

๔ ทวี กรมมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา
 ๕ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๑ สมเด็จพระสังฆราช ไม่มีการแก้ไข มาตรา
 ๖ มาตรา ๗ ไม่มีการแก้ไข มาตรา
 ๘ มีการแก้ไข มาตรา ๙ มีการแก้ไข มาตรา ๑๐ ทวี กรมมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่ หมวด ๒ มหาเถรสมาคม ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๐ มีการแก้ไข มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๓ มีการแก้ไข มาตรา ๑๔ มีการแก้ไข มาตรา ๑๕ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๖ มีการแก้ไข

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ: มาตราเดิมส่งวนเอาไว้ ขอเชิญคุณหลวงประกอบ

หลวงประกอบนิติสาร : เกยวด้วยมาตรา ๑๖ นั้น ข้าพเจ้าใคร่ปรญูক্তিไว้ และใคร่ไปชี้แจงในคณะกรรมการธิการ เป็นที่น่าเสียใจว่าเราตกลงอะไรกันไม่ได้ และข้าพเจ้ายังไม่เห็นมีเหตุผล ที่จะเปลี่ยนความผิดของข้าพเจ้าเป็นอย่างอื่น จึงจำขึ้นต้องส่งวนคำแปรญูตกนั้นไว้เพื่อมาอภิปรายในสภาน หรือชกนยหนงขอความวอนเจษของ สภาน กงททานสมาชิกระเห็นไคในรวางงานของกรรมาธิการเกยวด้วยมาตราเดิมแจง

ไว้แล้ว ว่าข้าพเจ้าขอส่งวนคำแปรญูตกซึ่งประมวลกันแล้วมีความว่า กงน คอ ในมาตรา ๑๖ นั้น ข้าพเจ้าขอเดิมความทอไปนคททายบรรทคท ๓ หลงค้ำว่า “พระธรรมวินัย” และหนาค้ำว่า “ใช้บังคับ” คือความว่า “ลทชอนโคนยมนนย ดลล และ ปรญูตก กน มา ใชนเวลาช้านานแล้ว” เมอชานรวมกบความทกรรมาธิการแก้ไขมาแล้ว จรเป็นกงน มาตรา ๑๖ มหาเถรสมาคมมีอำนาจหนาทปรกครองคองสงขไคเป็นไปโดยเรยวระชย เพอกรนใหม่อำนาจควารกวมทานเถรสมาคม อชกชองคยวางระเรยบ หรืออชกค้ำสงโคยไมชค หรือแยงกยกฎหมาย และพระธรรมวินยลทชอนโคนยมนนยดลล และปรญูตกนมาเป็นเวลาช้านานแล้ว ใช้บังคับไค กล่าวโดยสรบ ก็หมายความว่า เท้าทกรรมาธิการกงความไว้ ในความหมายค้ำว่าจเกิมว่า ไม ชค หรือแยงกยกฎหมายพระธรรมวินยนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่พอข้าพเจ้าขอเดิมว่า คองไมชคกยลทชอนโคนยมนนยดลล และปรญูตกนมาเป็นเวลาช้านานแล้วด้วย เทุเหตุผลของข้าพเจ้าอกระบคยวหนอย ขอปรอทานเวลาทามปรอานพอสสมควร ค้ำว่า “ไมชคแยงกยกฎหมาย” นี้ ก็จรเห็นไคชค้ำว่า การค

ความถูกต้องมาเป็นเรื่องของศาล ข้าพ-
 เจ้าไม่ท้วง ข้าพเจ้าไม่วิตก เพราะเป็น
 เรื่องของศาล ทนไม่ขัดทรวงแยงกับพระ
 ธรรมวินัย ใครเห็นคนตีความ ข้าพเจ้า
 คิดว่าไม่ใช่ศาลเสียแล้ว พระธรรมวินัย
 เป็นเรื่องฝ่ายพุทธจักร เป็นเรื่องของพระ
 พระท่านตีความว่ากระไร ข้าพเจ้าเป็น
 ห่วงว่าในเมื่อโดยมาตราธรรมนูญ
 ธรรมนูญอำนาจหน้าที่ ปกครอง คณะ สังฆ
 โปรคตสังเภาต์คำว่า "ปกครอง" ให้อำ
 ทาน มีอำนาจปกครอง แล้วในการ
 ปกครองนั้นก็มีอำนาจควบคุม ออกข้อ
 ขังค้ำวางระเบียบ ออกคำสั่ง เพื่อให้
 การปกครองนั้น เป็น ไปโดยเรียบร้อย
 คราวนี้ถ้าถึงพระธรรมวินัย แล้วใครจะ
 เป็นผู้ชำระใครคือพระธรรมวินัย ทน
 จรุง ข้าพเจ้าว่า อะไรเป็นพระธรรม
 วินัยที่แท้จริง นั้นเช่นปัญหาโลกแตก
 ถ้าพูดถึงความมีมนยัตถ์อยู่ในจิตใจ
 ของแต่ละคนแล้วย่อมมีต่าง ๆ กัน โดย
 เฉพาะอย่างยิ่ง ในเมื่อพระพุทธศาสนา
 ของเราเจริญมาถึง ๒๕๐๐ กว่าปีแล้ว
 ความรักใคร่เค็มว่า พระพุทธองค์ได้ทรง
 สอนไว้อย่างไรนั้นย่อมเลือนลงไปเกิด
 ลึกลับ เกิดนิกาย ขึ้นตนก็แบ่งเป็น ๒
 ฝ่าย ฝ่ายเหนือฝ่ายใต้ ค่อมทลายนิกาย
 ฝ่ายเถรวาทหรือที่เรียกกันว่าหินยานฝ่าย

ใต้ แยกกันไปอย่างตามอัธยาศัย
 นั้นเช่นนิกาย เช่นลัทธินิกาย เป็นยาน
 อะไรก็แล้วแต่ แต่เป็น ๒ ฝ่าย ซึ่ง
 ไม่มีใครสามารถแม้แต่สมัยกติกายบรรพ
 ก็ไม่มีใครสามารถที่จะให้มารวมเป็นอัน
 หนึ่งอันเดียวกันได้ เพราะเป็นเรื่องความ
 นยมนยัตถ์ของคน คราวนี้เมื่อพระพุทธ
 ศาสนาเจริญแผ่มาถึง บ้านเราทาง ชก
 โลกนี้ นานเข้า ๆ ก็มีการแยกความคิด
 เห็นเป็นฝ่าย ๆ อารยะมิ่งคั่นนวงคั่น
 อะไรชนกแล้วแต่ โดยเฉพาะเมืองไทย
 เกิดมีนิกาย ๒ นิกาย ค่อมทลายนิกาย
 และธรรมยคิกนิกาย นั้นเป็นมาเช่นนี้
 ทั้งแต่แผ่นดินพระ จอมเกล้า เจ้าอยู่หัว
 แต่ก็ไม่ได้อะไรผลร้ายแรงอะไร เป็นเรื่อง
 ความนยมนยัตถ์ของ ผู้นยัตถ์ ศาสนาเป็น
 ๒ คด มีความคิดความเชื่อมีความเลื่อม
 ใสในหลักใหญ่ ของพระพุทธศาสนา
 เหมือนกันหมด แต่มิปลุกย่อยบางอย่าง
 เช่นการฉันอาหารบางอย่างในเวลาภาต
 ยางฝ่ายตีความในวินัยว่าเป็นอย่างหนึ่ง
 บางฝ่ายตีคดอย่างหนึ่ง เรื่องสวดมนต์
 เถาะออกนอกวัด ตีความกันอย่างหนึ่ง
 เป็นอีกอย่างหนึ่งแล้วก็เรื่องอุบาสก โยสถ
 วันไหนเป็นวันชโยสถออกอย่างหนึ่ง ซึ่ง
 ความจริงก็เป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ท่าน
 เชื้อของท่านชยารามนี้ แล้วก็เป็นมา

รอยกายเช่นนี้ ข้าพเจ้าทราบดีว่า ใน
จิตใจของบางท่าน พอเขย่งนกายแล้ว
สละทิ้ง ไม่อยากให้แย่ง ไม่อยากให้เห็นยก
ข้าพเจ้าเองก็ไม่ใช่ว่าอยากให้เห็นยก ไม่
อยากให้แย่ง ข้าพเจ้าได้เคยกราบเรียน
ท่านประธานมาคนหนึ่งแล้ว เมื่อครั้ง
พิจารณาหลักการร่างพระราชบัญญัติว่า
ข้าพเจ้าขอชวชนในนิกายหนึ่ง แต่ข้าพเจ้า
ทำบุญทั้ง ๒ นิกาย สมาสวมกัน
เพราะช่วยไม่ได้ ตนเราช่วยทั้ง ๒ นิกาย
ช่วยไม่ได้ . โดยมากก็ขอชวตามทบรว
บชวชวมมา ตั้งแต่ข้าพเจ้า บิคา
ข้าพเจ้า ขอชวมทวดไท่น ข้าพเจ้าขอช
วคนนี้ ขอชวข้าพเจ้าขอชวคนนี้ ลูกข้าพ-
เจ้าขอชวในเครือเครือคนนี้ คนนี้ ก็ช่วย
ไม่ได้ แต่ว่าข้าพเจ้าไม่มีความลำเอียง
ไปคิดนินทาว่านกายใด เลวกว่านกาย
ใด หรือนิกายนบกว่านกายใด
ห้ามได้ นข้าพเจ้าขอชวอย่างนี้ และ
ในการขอชววันน ในการสงวนญติ
ชนนข้าพเจ้าก็มี ไททาทวความลำเอียง
เลย แต่ข้าพเจ้าสงวนไว้ เพราะข้าพ-
เจ้าเห็นว่าถ้าวการเป็นไปตามร่างกรรมา
ฉิการแล้ว ข้าพเจ้ามีความหวาดหวั่นว่า
จะเกิดความกระทบกระต้งกันขึ้น เพราะ
บทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ถ้า
นวยให้ยื่นไป บางท่านอาจระวิคิดว่าถ้า

เราใคร่กล่าวถึงนกายใด หรือใคร่กล่าวถึง
ลทธิใด ไว้ ในกฎหมายแล้ว คล้ายๆ
ก็ที่เราไปแย่งให้แตกกัน หรือว่าไปร
รักษาความแตกกัน สู้เลย ๆ ไว้ไม่กล่าวถึง
ไม่ได้ . แต่ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องกรรมา
การแย่งนิกายนี้ไม่ใช่เราสร้างชน พระ
ราชบัญญัติคณะสงฆ์ ฉบับแรกทมิชข้อ
ว่าพระราชบัญญัติลักษณะปกครอง คณะ
สงฆ์ รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๑ เป็น
กฎหมายของบัญญัติขึ้นในสมัยรัชกาล
ที่ ๕ มาตรา ๓ มีความว่า พระราช
บัญญัตินี้ไม่เกยวตวชนนกายสงฆ์และลทธิ
เฉพาะในนิกายนั้น ๆ ซึ่งเจ้าคณะหรือ
สังฆนายกในนิกายนั้นได้เคยมีอำนาจว่า
กล่าวบังคับมาแต่ก่อนประการใด ก็จง
ให้ยื่นไปตามเคยทกประการ แต่การ
ปกครองขึ้นเป็นสามญทว ไปใน นิกายทั้ง
ยวง ให้ยื่นไปตาม พระราชบัญญัติ
นี้ ซึ่งประมวลความแล้วกฎหมายความ
ว่าในเรื่องปกครองที่เป็นสามญทว ๆ ไป
แล้ว ไม่เกยวตวชนนกายโดยเฉพาะแล้ว
ก็เช่นไปตามพระราชบัญญัตินั้น แต่ว่า
ถ้าเป็นเรื่องชวชนนกายโดยเฉพาะและเคย
เป็นอย่างไรก็ให้คงเป็นชวชนน น เพื่อ
ความกระจ่างชัดทงรายงานการประชม
ข้าพเจ้าต้องขอกราบเรียนท่านประธานว่า
การปกครองนี้ใคร่แย่งฝ่ายตนมาเช่น เวลา

จำนวนคดีค้าขายนครหลวงกรุงเทพฯ นั้น
 ก็เป็นอย่างนั้น คดีฝ่ายธรรมยุติกท่านมี
 เจ้าคณะใหญ่ มหานิกายท่านก็มีเจ้าคณะ
 ของท่านอะไรอย่างนั้น แต่ว่าความแตก
 ต่างกันในเรื่องนี้ถือศาสนาในส่วนใหญ่
 ไม่ได้มีอะไรเลย เวลามันที่ท่านไป ๒
 นิกาย ไปสวดด้วยกัน ท่านก็ไป ไป
 นมมนต์จนร่วมกันท่านก็ทำ เว้นแต่การ
 ทำสังฆกรรมบางอย่างเท่านั้น เช่นการ
 บวช การรับฐิน การสวดป่ากไมกษ
 ณะโรชอย่างท่านก็ทำแยกกัน ทำรวม
 กันไม่ได้ เพราะต่างฝ่ายต่างถืออย่าง
 นั้นเป็นของถูกต้องข้างนั้นของถูกต้อง
 ไม่ได้มีการกระทบกระทั่งอะไรกันรุนแรง
 เว้นแต่พวกขี้แย โดยพระตกแล้วท่าน
 ไม่กระทบกระทั่งกันเลย พวกขี้แยเท่า
 นั้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าเรา
 ไปฟัง ขี้แย แล้วจะเป็นเรื่องใหญ่
 เพราะฉะนั้นคิดว่า เราเลย ๆ เรือง
 นิกายไว้ดีกว่า ข้าพเจ้าคิดว่าไม่ถูกต้อง
 ความถูกต้อง คือ ต้อง ถอดพระ ราโชบาย
 ของรัชกาลที่ ๕ ตามมาตรา ๓ แห่ง
 พระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์ ๑๒๑
 ที่ข้าพเจ้ากราบเรียนท่านประธานเมื่อ
 ข้าพเจ้าคิดว่าคนเราในสมัยนี้ ก็คง ย่อม
 รับพระปริชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระ
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน เรื่อง เกษว

กษัตริย์คณะสงฆ์ และก็เป็นมาช้านาน
 ท่านคงไม่ทรงทำอะไรที่เป็นอันตราย
 กระทบกระทั่งคณะสงฆ์เป็นแน่ และ
 ปกครองกันมาด้วยกัน ความยุ่งที่ลง
 เป็นเรื่องของคนชั้นกลาง ทนมาถึงพระราช
 บัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔
 ซึ่งยัง เสด็จอยู่ขี้นบน ข้าพเจ้าขอประ
 ทานอนุญาตกราบเรียน ขี้แย เลิก น้อย ว่า
 พระราชบัญญัติฉบับที่ ๒๒๒ ขี้แย อยู่ใน
 ทัศนคติของคนสมัยนี้ และ ของรัฐบาล
 ข้าพเจ้าเสียดายของรัฐบาล ด้วยเห็นว่า
 ไปไม่ได้ ไปไม่รอด จึงได้เสนอร่าง
 พระราชบัญญัติ ที่ร่างถึงพิจารณาย
 นชนมาเพื่อ เลิกเลิกมาตรา ๓ ของพระ
 ราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๔๘๔ นั้น
 เสียความสำคัญ ของ พระราช บัญญัติ
 ๒๔๘๔ ก็ความหลังการที่รวบรวม
 คณะสงฆ์ เป็น ๓ หน้ ๓ หน้ ๓ หน้ คือ
 เล็กนิกายเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีทะเลาะ
 วิวาทอยู่ในมาตราสุดท้าย มาตรา ๒๐
 ข้าพเจ้าจะไม่เสียเวลาอ่าน ละ เหยียด
 แต่ความมีว่า ก็คนที่ทำสังคายนาครบ
 ถ้วน แต่อย่างช้าไม่เกิน ๘ ปี ห้ามไม่
 ให้ออกสังฆาณัติ ก็ถ้าสังฆหรือธัญญา
 สมเด็จพระสังฆราช ก็ผู้ทรงพระบัญชา
 โศก ๆ เปลี่ยนลัทธินิกายนิยมขี้แย
 และบัญญัติกันมาเป็นเวลาช้านานแล้ว ซึ่ง

หมายความว่าในระหว่าง ๘ ปี กติ หรือ
 ก่อนที่กระทำถึงคายนาศรีธรรมณียศ
 รวมคณะสงฆ์ของาทภเณความตั้งใจ กิ
 มยทเฉพาะ กาลชว คราว ห้ามไม่ให้ทำ
 อะไร ไม่ให้ไปแต่ต้องนกาย พกง่าย ๆ
 ซงมมานานแล้ว ห้ามไม่ให้แต่ต้อง
 ลกอนยมที่ปฏิบัติกันมานานแล้ว คาค
 ใช้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้คำว่าลท
 อนไคณยมนลล และปฏิบัติกันมาเป็น
 เวลาช้านานแล้ว ไม่ใช่คำวังกาย แต่
 ความมุ่งหมายก็เป็นอย่างหนึ่งอย่างเดยว
 กับพระราชบัญญัติ ร.ศ. ๑๒๑ นั้นเอง
 คอมุ่งหมายไม่ให้ไปแต่ต้องความมนลล
 นกาย แต่ใช้คำเสียอกอย่างหนึ่ง ที่
 ขาพเจาแปรญัตติ ขาพเจาคิดแล้วคิดอีก
 ว่าขาพเจาจะใช้ทำอะไร มนลลอกขาพเจา
 คอให้ชอสังเกตแก่ขาพเจาว่าเรอง คำว
 นกายนแลลลง ขยาใช้เลย แมแต่พระ
 ราชมบัญญัติ ร.ศ. ๑๒๑ ใช้คำวังกาย
 แลทมีคำว่าลทอนนกายชย เมื่อมา
 พิจารณาเทียบกบ พระราชบัญญัติชงยอน
 พ.ศ. ๒๔๘๔ แลวขาพเจาคิดว่าถ้าใช้
 คำกลางคำว่า ลทอนไคณยมนลล
 แลปฏิบัติกันมา เป็นเวลาช้านานแล้ว
 ชงมถึงนกายแลลลทอนนกายรวมกัน
 หมด ก็คงใช้ได้ พระราชบัญญัติคณะ
 สภพ.ศ. ๒๔๘๔ นั้นเห็นทมนไป เทท

ที่เห็นหมกเพราะใน พ.ศ. ๒๔๘๒ มี
 รัฐธรรมนูญชง ข่าง โดย สภา ข่าง รัฐ -
 ธรรมนูญคณะแรก ชดกรก มีมากกว
 หนึ่งเกยวทวยทลภประกันเสรีภาพชงให้
 เสรีภาพเติมทเมกการมนลลคาศานาตลอด
 ทรน นกายแห่ง คาศานาแลลลทอนยมนไ
 คาศานา เพราะคณะมนตรีธรรมนูญ
 ใทลภประกันเสรีภาพ เช่นนั้นเสวพระ
 ราชมบัญญัติฉบับนี้ ลกยทใช้ชยเวลาช ก
 เห็นทมน คชไม่มีใครสามารถจะไปทำ
 ถึงคายนาในทานองชงรวมนกายได้ แม
 แต่วธรรมนูญ ๒๔๗๕ แก่ใช้เพิ่ม
 เดิม ๒๔๘๕ ก็ให้ลภประกันเช่น
 เดยวกัน ทวยเหตุฉนั้นในคานนคณย
 การรวมนกายชงชงกนไป แลวาม
 ด้ททางคาน พกนทณ ขาพเจา ได้ คิดตาม
 เรอง โทเคยไปชอทรายความกรจาง
 แจจจากพระผู้ใหญ่ ทานกยอกว่าชยไป
 ไม่ได้ ทำไม่ได้ เพราะขาชงกไม่มีใคร
 ยอม จะไปรวมกันก็ไม่มีใครยอม ทาน
 กปฏิบัติชงของท่านไปอย่างนั้น ลงทายก็
 ไม่สำเร็จ เพราะคาคความจริงจังรวม
 นกายน ถ้าเราพิจารณาโดยแท้จริงแลลล
 ชยส่งทชยไปไม่ได้ เราชยไปนกว่า
 นกายนศลาช ๆ กยกระคายลลณณชง
 เราทากวแล้วประกบกันได้ ไม่เห็นเช่น
 ัน ทานปรธาน ในโลจนคาศานาเกิด

ขนทคง เย็น คำสนา ใหญ่ อยุ่ กัมี คำสนา
 พทฐ คำสนาควิสต์ คำสนาอิสลาม
 ทุกคำสนาเบ่งนิกาย เกิดนิกายทั้งนั้น
 เพราะกาลจาเนยรไปเ็นพิน ๆ ย์ ความ
 คืดความเห็นความเชื่อของคนกแตกแยก
 กันไป เ็นเรื่องของจิตใจทั้งนั้น เรื่อง
 ใครเชื่ออะไรใครยังคยใคร ไม่ได้ เพราะ
 ฉะนั้นเรื่องใครคิดไปรวมนิกายนเ็นไป
 ไม่ได้ันท์ ๆ เพราะไม่ใช่กระตาสอง
 แฉ่น ย่อมมีตัวกถกรสำคัญของผู้นย
 ดลลทศนิกาย คอมนนย เขาถออย่างไร
 เขาถอของเขาย่างนั้น ไม่ใช่รยหวิโร
 กนมาถก รยหวิโรกนมาขอหรือมา
 ถกยาคไ้ เพราะฉะนั้นเรื่องคนไปคืด
 รวมนิกายนเ็นไปไม่ได้จริง ๆ และ
 เคยปรากฏในโลกัน ซึ่งไม่ใช่ว่าชาว-
 เจ้านยมถว เบ่ง นิกาย คัง ไค้กรวยเรยน
 มาแล้ว ชาวเราจะอนโมทนา ถ้าวา
 เ็นอนทนงอนเคียวกัน เ็นยกันแผนอน
 เคียวกันไ้ นั้นเ็นเรื่องเสร์ภาพของ
 จิตใจจริง ๆ ทนทวไมชาวเราตั้งตง
 แยวญัตติว่า กฎมทวเธรสมาคมกค ขอ
 บงคยกคิ ระเบียบหรือคำ ตั้ง ขอเง
 สมาคมกคิ ไม่เ็นการเพียงพอทชญ-
 ญติเพียงว่าไม่ ชัด กฏ หมายถึง ไม่ชัด พระ
 ชระมวินย ชาวเราไค้กรวยเรยนแล้วว่า
 กฏหมายเ็นเรื่องของศาล พระชระม

นวยเ็นเรื่องของพระ ไค้ระเ็นมวินจ
 ฉยพระชระมวินยอย่าง ไทนเ็นลกเ็น
 ตังในระหว่าง ๒ ความคืด เรา
 ยอมใหววจลย โดยเสยงข้างมากถระน
 หรือ ชาวเราทวนเถรยเถลเ็นว่า ถา
 มีการ วนจลย โดย เสยง ข้าง มาก เมอไร
 ความแตกแยกกระมีชนแรงยงกวาทเ็น
 อยุ่แล้ว เพราะทเ็นอยุ่แล้วไม่มฝ้ายทง
 ไปสามารถวนจลยความเชื่อ ถอ ของ อก
 ฝ้ายทงไ้ ค่างฝ้ายทงมีอชระ ม
 เสร์ภาพไม่มีการกวาดลวงซงกัน และ กัน
 กอຍกันไ้ เมอไค้เราทยอยนคตาทกาย
 สทฐให้เสยงข้างมาก ชาวเราไม่กล่าว
 ว่าฝ้ายไ้ เพราะไม่ทราบวว่าฝ้ายไ้กระมี
 เสยงข้างมาก และถาเราไค้พระซงษ
 ของเราซงท่านคยรศทศคยวคคคยววินย
 ทงยงกคิไป ถาชณะไ้เราเครหหรือรย
 ไปเกิดมีการชอนทาลยชนทไ้ใหม่ฝ้าย
 ทยอยทไ้ไ้ไ้ เกิดมชคเบ่งกันมากแล้ว
 กชมกันคยเสยงข้างมากเมอไร เมอ
 นั้นเรเกิดกคยค จะเกิดไม่ย ๒ นิกาย
 จะกลายเ็น ๔ นิกาย ชาวเราเปรย
 ความว่า เวลาเรมกันกาย ก. กย
 นิกาย ข. ถาสมคควาคไปทางฝ้าย
 มนิกาย ก. เขาไปอยุ่มา วนจลยชก
 ว่า ข. ผศ ต้องเ็นอย่าง ก. ทนทจะ
 มพระททานอยุ่ในนิกาย ก. สมมุคเอา

วาทอย่างนั้น ทบอมเซอพงหรือเห็นทวย
 มพระทอชในนากาย ก. เห็นทวย และ
 มพระทอชในนากาย ข. ไม่เห็นทวยและ
 ก. ไม่เห็นทวยก็ยังมี และเมื่อไม่เห็น
 ทวยก็เกิดแตกแยกกันอย่งนั้น เกิดแตก
 แยกกันในงานจิตใจ ก็ระกลายเป็น
 นทชาพเจ้ากล่าวเช่นนี้ ไม่ใช่กล่าวขุ่น
 ลอย ๆ ขาพเจ้าใดไปขอศกษาจากพระทมิ
 ความมรทงสอชฝาย ทั้งพระชนมไใหญ่ ๆ
 ท่านบอก วาด่า เมื่อไร มีการ วนจลย กาว
 กายชนมมาชนเกิดเรองเมอชน นฝไม่
 ยชมฝยชมอะไรต่าง ๆ นานา แคววว่า
 เราให้ทลทกปรกน โศภกฏหมายน ชง
 คล้ายทุกขธรรมนญของคณสงฆเหมอชน
 กัน ธรรมนญของพระอชางเคยวกับท
 เรามรฐฐธรรมนญในฝวอณารกัร กฏ-
 หมายคณสงฆ คอพระราชบญญคคณ
 สงฆ นเช่น ธรรมนญ ของ ฝาย พทช จักร
 เพราะณน ในชณะทเรเมยทฐฐธรรม-
 นญให้ปรกนเสธภาพ ในกาวนยถล สทท
 แลวก็เป็นการสมคควอชางทระให้ทลท
 ปรกนไว้ ในกฏหมายน ขาพเจ้าทวงเรอง
 การคความพระธรรมวินย จะเป็นไปคย
 เลยงชางมาก แลวจะเกิดชง อทประการ
 ทนงในคานปลกครอง ขาพเจ้ากลวยง
 แลวขาพเจ้าใดศกษาถพระมไใหญ่ทลาย
 อทหลายทาน ทานกกลวยง ชงคย

ปรอการณตามมาทรา ๑๘ กย ๑๘
 ทวทกรรมาอการเพมชน จะเห็นได้ว่า
 การปลกครองคณสงฆมแยงเนนภาคเป็น
 จงทวท เป็นอธภาช เป็นค้ำบล อธไร
 แลวก็มเจ้าคณระภาค เจ้าคณระจทวท
 เจ้าคณระอธภาชไปตามลคคยชน ฉาสมมค
 ว่าเจ้าคณระภาค ไม่เห็น ชอชคยว กยเจ้า
 คณระจทวท เจ้าคณระจทวทไม่เห็น
 คยวกับเจ้าคณระอธภาช แลวคยวการปลก
 ครอง ชงเป็นเรองเผชญเป็นเรองเกยว
 กยพระธรรมวินย สมมคควาพระในนากาย
 ทนงชงเนนพระลทวทไปสวมรชงเทอชอก
 นอทวทกค ไปฉนชอาหารบงชาง ใน
 เวลาจวาลกค หรือไปทำอะไรชงเจ้า
 ชาวาสเห็นว่าฝคพระธรรมวินยตามลคค
 ททานเชชชอ ท่านจะลชงไทยพระองคณ
 พระองคณชทชดไปยง เจ้าคณระ ทเห็น
 กว่า เจ้าคณระนแลชญเนนอชกนากายทนง
 ยอกว่า อธพระลทวทกคแลว เจ้าชาวาส
 ฝค ชางนแลวก็จะปลกครองกนอย่งไร
 เจ้าชาวาส ธรรมคากคองเนน นากายเคยว
 กยลทวท แตชารจรถกเพกถอนค้ำสง
 เพกถอนค้ำวนจลย โดย เจ้าคณระท เห็นช
 ชนไปกวท หรือเวคคณระจทวทไปถกปรย
 ไทย โดย เจ้าคณระ มคคทลธไร อย่ง น
 หมายคความวเรองนเรองไม่ถงมทวาเถว
 เป็นเรองเล็ก ไม่ถงมทวาเถวสมคค ม ก

อารจะมีกรท้าวทายกกันไ้ โดยไม่ตั้งใจ
 ทานประธาน แต่ว่าท่านเชื่อของท่าน
 อย่างนั้น คราวนั้นก็เกิดข้อหมางแยกตัวอง
 กันอย่างไร แม้แต่ว่าในที่สุดเกิดข้อกรณี
 ขึ้น วันจลยข้อกรณีกันไปตามลิตทอของ
 ตัวเสร็จแล้วเรื่องไปสู่มหาเถระ ต้อง สังก
 สกอะไรเป็นต้น ถึงมหาเถระสมาคมตาม
 กฎหมาย มหาเถระสมาคมวันจลยควย
 เสียงข้างมากเสียอกแล้วบอกว่าทอนจลย
 มาในลิตทอนนี้ผล พระธรรมวินัย ต้อง เป็น
 อย่างนั้นแล้วจะทำอย่างไร ชาวเราคิดว่า
 ก็เกิดข้อหมางกันใหญ่ ในตอนชาวเรา
 ไ้กรยศำข่งแจ้งจากกรรมาธิการว่าไม่ต้อง
 วิตก เพราะเวลาการปกครองของ
 ๒ ฝ่ายนี้ ท่านปกครองตามสายกันอยู่
 แล้ว คือธรรมยุตปกครองธรรมยุต มหา
 นิกายปกครองมหานิกาย แล้วการที่
 กรรมาธิการร่างมาตรา ๑๘ และ
 มาตรา ๑๘ ทวนขึ้นมา กรรมาธิการ
 ข่งแจ้งกับชาวเรา ว่าว่าเจ้าคณะจังหวัด
 อางจะหมายความว่าไม่เป็นเอกพจนกัไ้ พห
 พจนกัไ้ คำว่าเจ้าคณะอำเภอ เจ้า
 คณะตำบล เจ้าคณะภาคอะไรนั้นหลาย
 ของกัไ้ คงทั้งสองฝ่ายกัไ้ ความ
 คากหมายของกรรมาธิการ ในตัวพระ
 ราชบัญญัติ ไม่มีอะไรบอกเลยว่าเป็น
 เอกพจนหรือพหพจน ก็พระราชบัญญัติ

ระเบียบบริหารอะไรต่าง ๆ นั้นผู้ว่าราช
 การจังหวัด มีผู้ว่าราชการภาค มี
 นายอำเภอ ถ้าไม่เข้าใจก็ความว่าไม่ไ้
 หลายคนล่ะ ที่อยู่ขงมีมาคนเกี่ยว ๆ
 เท่านั้น เพราะฉะนั้นแม้แต่กรรมาธิการ
 จะมีความหมายความถึงพหพจนไ้ แต่
 ชาวเราว่าวาทกกฎหมายหรือถนถนยทว
 ที่เขียนฝ่ายบริหาร ในภายหน้า ไม่ต้อง
 เกือบวัน เขาอาจจะมีความว่าเป็นเอกพจน
 กัไ้ ไ้ ทางมหาเถระสมาคมซึ่งจะเป็นผู้แต่ง
 ตั้งกความเป็นเอกพจนไ้ เท่ากับว่า
 หมายควมว่า ถ้าเขียนไ้มากกว่าหนึ่งทว
 ไม่ไม่เขียนว่า เจ้าคณะภาครูปหนึ่งหรือ
 หลายรูป เขียนให้ชัดอย่างไรกัไ้ จึง
 อยู่ชาวเราไม่ไ้ชัดขงมาคราน แต่ถ
 ว่ามาตรา ๑๖ แถลงอย่างชาวเราว่าแล้ว
 มาตรา ๑๘ เขียนไว้เขียนไม่เขียนไร
 เพราะว่าจะวางกรอบไปแล้วว่ากรร ออก
 การแต่งตั้ง คำสังอะไรทงข่งไม่ต้องไม่
 ชัดคชัดทอนันมกั กลมกรอขงจักรวาลไป
 หมกั ภัยเหตุนชาวเราจึงมีความทวน
 วิตกอย่างข่ง ถ้าปล่อยไว้ตามร่างน เก
 กวาทายกันชน แล้วเราจะ เสียใจ จนคาย
 ชาวเราคนหนึ่งจจะเสียใจจนคยถว่า
 พระราชบัญญัติ คณะสังนลยเกินขยกั
 แล้วไม่เกิด อะไรชนแล้วกัไม่เขียนไร ถ
 ะรวมกันไ้รวมส่วนรวมขยพหพจน

พิจารณาแล้ว มีส่วนยกมือให้ชอกไปน ถา
 ไปเก้ค้อะไรซึ้นฮยงน ข้าพเจ้าคักว
 ข้าพเจ้าระคายโคยขนอนคาคักไม่สนทน
 ทวยเหตุผลประการฉนั้นข้าพเจ้าจงน
 เหลอเก้นทระตองซอ ยนย่นคัว แปรญคัก
 ค้วยความเคารพต่อกรรมาธิการฮยงน
 เพราะโคยแทรงแล้ว ทานกเขน ผู้ทรง
 ศนวกมึ หลายทานเขนฝรและรรมาก
 กวาข้าพเจ้ามากมายในวงศาสนา ใน
 การแปรญคักข้าพเจ้าไม่ใช่ว่าข้าพเจ้าทำ
 ค้วยฮวรมณ ค้วยทษฐึมานะหรือฮวคัว
 ข้าพเจ้าระศาศสนาค ความวิศาศสนาข้าพ
 เจ้าคอกยกวาทานมาก แต่ในขณะเทษว
 กน ข้าพเจ้ากโคคคคกรมเรฮน และโค
 ทวายว่า พระราชบัญญัติคยขนมการวาง
 ซนในครนแรกกค เสนฮะไรกค พระ
 เจ้าทานไม่โคไร เรอชเลย ไม่โคไรค
 ปรกษทาวอเลย กอการจะคก เพราะ
 วาญนเรอชของฝ่ายบริหารจะเสนอ ไม่
 ไชเรอชของพระ แต่ว่าข้าพเจ้าเขยน
 กฏหมายเกยวคยพระเมือไรมลิเวเราตอง
 หลงทานมาก ๆ ตองให้เสื่อภาพทาน
 มาก ๆ จงรเ็นการถูกคอง

พระยาอรธการวิชัยนพนธ
 (ประธานกรรมาธิการ) : กรรมาธิการ
 ขอประทานข้แจงเหตุผลของกรรมาธิการ
 ที่ไมยอมรับคานแปรญคัก ของทานสมาชิ

ผู้แทนราษฎรไปมอชกรณ กอนฮน
 กรรมาธิการขอเรยว่า ในการททานแปร
 ญคักมาน โดยททานโคไปช้แจงในคณ
 กรรมาธิการ คณกรรมาธิการกรสิกว
 ทานได้มเจตนาคเขนฮนมาก และกถาก
 ว่ากรรมาธิการพอจะยอมชโรภกทานโค
 หรือปรนปรนอมยกทานโคแล้ว กรรมา
 อธิการยนักทระทาคเคยว เพราะวาทาน
 มเจตนาคเขนฮนมาก แต่ว่าโคยเหตุผล
 แล้วกรรมาธิการเห็นค้วยไม่โคไรจิง ๆ จง
 ไม่สามารถจะยอมโค ซอนกรรมาธิการ
 กมคความเสื่อใจ เหตุผลของกรรมาธิการ
 ที่ไม่สามารถจะรับ คานแปร ญคัก ของทาน
 โคขน ถ้าพิจารณาเหตุผลการททาน
 สมาชิกรแปร ญคัก โคไปช้แจง ใน คณ
 กรรมาธิการกค หรือททานช้แจงเมอคน
 กค ถ้ารวมความแล้วกคโคเขน ใจความ
 สองประการ คอประการที่ ๑ ทานเห็นว
 ในมาตรา ๑๖ ท่ามร่างของรัฐบาลน
 ยงไม่มีความรคกุมพอทระทามมิให้ มท
 เลรสมาคคมชอกกฏ มหาเอรสมาคคมหรือ
 ออกรมเบยหรือออกชอชคย และคาสัง
 ฮนโคชงจะไปชคคแบ่ง หรือเขนปญกยค
 การปญกยชงสงซนคากยโคนคากยทงโค
 คอฮงมคความ ไม่พอทระชอชกน ในชอน
 ทานจงเห็นวาคจะเติมความลง ไปคท
 ทานเสนอ ประการที่ ๒ กคชว ทาน

เห็นว่าเพื่อที่จะแก้ไข โทศกรรม เป็นไป โดย
 เรียบร้อย คอมมิวนิสต์มหาเถรสมาคมไปออก
 ขอบข้อมติ วาระระเบียบอะไรซึ่งเป็นการ
 กระทั่งกระเทือนกันมีหลายทางสองน ทาง
 เห็นว่าถ้าจะเติมความ และขอความลงไป
 คงที่ทางเส้นข้อ คือเติมลงไปว่าถ้อยข้อใด
 นั้นขมขื่นและปฏิบัติกันมาเป็นเวลานาน
 แล้ว ถ้าเติมลงไปอย่างนั้นแล้วก็จะส่งผล
 ให้มหาเถร สมาคม ไม่อาจจะกระทำกร
 ณะใด ๆ ทั้งที่ทางไม่อย่างก ที่ไม่อย่างก
 จะให้กระทำเช่นนั้นใด นเหตุผลของทาง
 ทั้งสอง ประการนี้กระบวนาธิการก็ไม่เห็น
 ทั่วจริง ๆ แต่ในประการแรกเท่านั้นคิดว่า
 ตามร่างของรัฐบาล ในมาตรา ๑๖ น
 ไม้ ความคุ้มครอง ทระ มิให้ มหาเถร
 สมาคมไป ออก ขอบข้อมติ วาระระเบียบ
 ออกกฎอะไร ซึ่งจะเป็นการไปกระทบกระ
 เทือน หรือไปขัดขวางต่อการปฏิบัติของ
 ันภายในภายในหน่วยงาน เป็นความ เข้าใจที่
 กระบวนาธิการ เห็นว่า เป็นความเข้าใจ ที่ไม่
 ถูกต้องจริง ๆ โดยเหตุที่ว่าตามร่างของ
 รัฐบาลนี้โดยบัญญัติไว้แล้วว่า มหาเถร
 สมาคมก็ มีอำนาจ ที่จะ ออกกฎ มหาเถร
 สมาคม ออกขอบข้อมติ ออกระเบียบ ออก
 คำสั่งใด ๆ ได้ โดยไม่ขัด คอ กฎหมาย
 และโดยไม่ขัดต่อพระธรรมนูญ นี้คำว่า
 โดยที่ไม่ขัดต่อกฎหมายนี้ ถ้าท่านจะได

พิจารณาไปแล้ว ท่านจะเห็นว่าคำเป็น
 คำคุ้มครองกัน พอแล้ว ทระ มิให้ มหาเถร
 สมาคมไปออกขอบข้อมติ ไปออกระเบียบ
 หรือไปออกคำสั่งอะไรซึ่งจะเป็นการรบล้าง
 หรือจะเป็น การ ทระ ไป ขัด ขวาง คือ การ
 ปฏิบัติและความต้องการ ของในภายนอก ๆ
 โดยไปแล้ว ทั้งนี้ก็โดยที่โดยมีบัญญัติไว้
 ใน รัฐธรรมนูญ แห่งราช อาณาจักร ไทย
 ดับย พ.ศ. ๒๔๗๕ ในมาตรา ๑๓ ว่า
 บุคคลย่อมมี เสรีภาพ ขจรจร ใน การถ
 ศาสตร์หรือลทธิใด ๆ และย่อมมีเสรีภาพ
 ในการปฏิบัติ พหกรรม ตามความ เชื้อ
 ของตน เมื่อไม่เป็นการกบฏต่อหนาทของ
 พลเมืองและไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย
 และศีลธรรมอันดีของประชาชน คอมา
 กัดโดยมีบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ๒๔๘๘
 ภายหลังที่โดยยกเลิกรัฐธรรมนูญ ๒๔๗๕
 แล้ว กัดโดยมีบัญญัติไว้เช่นเดียวกันอีกใน
 มาตรา ๑๓ เหมือนกัน คอมาเมื่อเสก
 รัฐธรรมนูญ ๒๔๘๘ แล้ว กัดมาใช้
 รัฐธรรมนูญ ๒๔๘๐ กัดโดยมีบัญญัติ
 ไว้อีกในมาตรา ๒๒ ก็มีความเหมือนกัน
 คอมีความว่าบุคคลย่อมมีเสรีภาพขจรจร
 ในการถศาสตร์หรือลทธิใด ๆ และยอม
 มีเสรีภาพในการปฏิบัติพหกรรมตามความ
 เชื้อลของของตน เมื่อไม่เป็นการกบฏต่อ
 หนาทของพลเมือง และไม่ขัด ต่อ ความ

ตั้งบรุษหรือพรรคการเมืองของคนของประ-
ชาชน ต่อมาในปี ๒๕๙๒ ภายหลัง
ที่โคเดกรรัฐธรรมนุญปี ๒๕๙๐ แล้ว
ก็ได้อนุญาตไว้ก่อนในมาตรา ๒๕ ว่า
บุคคล ขอมมี เสรีภาพ ยริบรณ ในการ ถิ
ศาสนา ในกายของศาสนา หรือสททินยม
ในทางศาสนา และขอมมี เสรีภาพ ในการ
ปฏิบัตพิกรรรม ตามความ เชอถ ของตน
เมื่อไม่เป็นปฏิบัตทอหนาท ของพลเมือง
และ ไม่เป็น การ ชัก ชวง ทอ ความ สงย
เรยบรอยหรือศีลธรรมของคนของประชาชน
ต่อมาได้ อนุญาต ไว้ ใน รัฐ ธรรมนุญ ปี
๒๕๙๕ แก้ไขเพิ่มเติมปี ๒๕๙๕ ก
อย่างเดียวกันอกในมาตรา ๒๕ และ
ต่อมาเมื่อได้ใช้ธรรมนุญการปกครองซึ่ง
ใช้อยู่ในปัจจุบันแล้ว ก็ได้มีอนุญาตไว้ใน
มาตรา ๒๐ ระบุว่า ประเพณีการปกครอง
ของ ราชอาณาจักร ไทย ที่ได้ปฏิบัต กันมา
ได้ซึ่งคงคงคงคง คง คง คง คง คง
การปกครอง ของ ประเทศไทย นี้ ได้ มีมา
เป็นเวลายานานแล้ว ที่ได้ สททริ เสรีภาพ
แก่ประชาชน พลเมือง ในการ ทระ นยถ
ศาสนาใดก็ได้ ระนยถลทออะไรก็ได้
นกายใดก็ได้ ระปฏิบัตพิกรรรมตามลท
อะไรททททเห็นสมควรก็ได้ ทงนทเป็นการ
ห้ามไปในตัว ว่าฝิ ไครจะมา ฝานทอ สทท
ของประชาชนพลเมืองอนันไม่ได้ ถ้าออก

กฎหมาย กฎหมายนทกนโยนโมชะ มา
ออกนโยนเรยบย ระยบยอนนทกนโยนโมชะ
ใช้คงคงคงคง คง คง คง คง คง คง
อการจรงเทนว่า ตามร่างของรัฐบาล
บัญญัติไว้ ว่ามหาเถรสมาคมจะออก
ระเบียบกัก ออกคำสั่งกัก ออกกฎหมาย
สมาคมกักได้ โดยไม่ขัดคอกกฎหมายน
กมความคุ้มครองแล้ว ทระไม่ ได้มีมหา
เถรสมาคมไปออกอะไร ๆ ซึ่งเป็นกรท
กระทำไปประชาชนพลเมืองรวมทงพระภิกษ
ด้วย เสื่อมเสียสททริ เสรีภาพ ทงท ได้บัญญัติ
ไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ และได้
เป็นประเพณีการปกครองในระบอบประชา
ธิปไตยมาแล้ว นเพียงแต่เหตุละชอนแต่
ชอเดียว กรรรมอการกักคว่าไม่สมควร
ที่จะเคิมชอความลงไปอย่าง ททททสมาธิ
ขอโทษเคม และนออกทงน ทว่าจรงคย
ไปว่า ตามร่างของรัฐบาลในมาตรา ๒๖
น คง คง คง คง คง คง คง คง คง คง
มิได้มีมหาเถรสมาคมออกชอชอชอชอชอชอช
วางระเบียบอะไร ๆ ซึ่งเป็นกรทไปกระท
กระเทอนคอกนทกนโยนโมชะ แม้จรงคย
ไปอย่างน ซึ่งกรรรมอการไม่เทนคงน
กรรมาอการเทนว่า ทว่า ทระเคิมชอความ
ลงไปอย่างททททสมาธิขอโทษเคม คย
เคมว่า ลททททททททททททททททททททท
กันมาเป็นเวลายานานแล้ว ทว่าจรงเคม

ไม่ให้ออกหมายขัง ร.ศ. ๑๒๑ นั้นไป
 กระทรวงมหาดไทย ทศ นาย หรือตทช ท.โค
 ปฏิบัติกันมานานและในกฎหมาย ๒๔๘๔
 ที่ใช้อยู่ในเวลานั้นได้มีบทบัญญัติเหมือน
 กัน ในข้อกรรมาธิการว่า คุกทรวบ เพราะ
 เห็นว่ากฎหมาย ๑๒๑ กติ หรือกฎหมาย
 ๒๔๘๔ ที่ใช้อยู่ในยุคนั้นกติก คุก
 บัญญัติถึงความข้อนไว้จริง แต่กรรมา-
 ธิการเห็นว่าไม่เป็นการสมควรอย่างขัง ก
 กฎหมายจะไปบัญญัติข้อความอะไรก็เกี่ยว
 แก่นกายส่งขังปฏิบัติกันอยู่เวลานั้น อย่าง
 เช่นการ ปฏิบัติ ของ กฎหมาย คณะ ส่ง ขัง
 ร.ศ. ๑๒๑ ก็บัญญัติไปในทางแสดง
 ให้เห็นว่า ข้อการที่จะให้ในกายทั้งสองน
 ยนั้นคงอยู่คล้าย ๆ กันว่าไม่ต้องการ
 จะให้รวมเช่นในกายเดียวกัน ปฏิบัติกันมา
 อย่างไม่ให้ปฏิบัติเช่นนั้น ส่วนกฎหมาย
 ส่งขัง ๒๔๘๔ ที่ใช้อยู่ ในเวลานั้น ก
 บัญญัติไปในทางให้เห็นว่าถ้าพัน ๘ ขัง
 ไปแล้วหรือว่า เมื่อได้ขังส่งคายนาวพระ
 อรรพวนนี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว แม้จะไม่
 ลง ๘ ขัง ก็ให้รวมในกายทั้งสองโค น
 กฎหมายทั้ง ๒ ฉบับใดแสดงออกมา
 อย่างนั้น ซึ่งกรรมาธิการเห็นว่ากฎหมาย
 ไม่ควรจะแสดงเช่นนั้น คณะกรรมาธิการ
 ก็ได้ถามผู้แทนรัฐบาลเหมือนกันว่ารัฐบาล
 มีนโยบายอย่างไรเหตุ เหตุยกบนกาย

ทั้งสองนี้ ผู้แทนรัฐบาลก็ขอถวารัฐบาล
 ได้ตอนนโยบายอย่างเคร่งครัดว่า จะไม่ไป
 แคร่ต้องเลยสำหรับในกายทั้งสองนี้ ท่าน
 ปฏิบัติกันมาอย่างไร ท่านจะทำอย่างไร
 ก็เขียนเรื่องของพระท่าน รัฐบาลไม่ไป
 เกี่ยวของด้วย และไม่ประสงค์ที่จะกล่าว
 อะไรในกฎหมายนี้ด้วย เพราะฉะนั้นถ้า
 หากว่าจะเติมความลงไปก็คงที่สมมติกัน
 แล้วก็จะทำให้เสียคุณค่า ประสงค์ ในข้อ น
 คือเขาเรื่องนภายนั้นมาเกี่ยวในกฎหมาย
 ด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ควรจะเป็นอย่างนั้น
 นอกจากนั้นกรรมาธิการ ยังมีเหตุผลว่าท
 ถานแปรญัตตินั้นบางที่ทางราชการไม่คว
 ไปได้ ขอประทานโทษ คือในมาตรา ๗
 ก็ได้มีว่า สมเด็จพระสังฆราช ทรง ดำรง
 ตำแหน่งสกลมหาสังฆปริณายก ทรง
 บัญชาการคณะสงฆ์ และทรงตราพระ-
 บัญญัติสามเษกพระสังฆราชโดยไม่มีชกหรือ
 แยกกับกฎหมาย พระธรรมวินัย และกฎ
 มหาเถรสมาคม นถาเถรทานแปรญัตติ
 ในมาตรา ๑๖ ให้เดิมลงไปว่าโดยไม่มี
 ชกหรือตทชอื่นใดในขณะและปฏิบัติกันมาเช่น
 เวลาชานานแล้ว ถ้าไม่ทำนั้นไม่แปรญัตติ
 ในมาตรานี้ด้วย ถ้าหากว่าสถานจะลง
 มติให้เขียนไปตามที่ทางแปรญัตติ ก็มิ
 ขัดความคงที่ทางข้อให้เดิมในมาตรา ๑๖
 อย่างนั้น และในมาตรา ๗ คงไว้้อย่างน

LIART

ถูกเปลี่ยนแปลงอย่างถึง ความเป็นความหา-
 เสรสมาคาม ซึ่งมีพระมหาเถรเจ้าไปรวม
 กันอยู่เป็นกลุ่มใหญ่เน้นกระทำอะไรกฎหมาย
 กฎบัญญัติข้อข้อย่อยอย่างละเอียด รวมทั้ง
 การที่จะไม่ให้บัญญัติอะไร ซึ่งเป็นกา
 รจะเป็นปฏิปักษ์ต่อลทธิใด ๆ คอย แต่
 สมเด็จพระสังฆราชทำอะไรทำใ้ได้อย่างนั้น
 หรือ กรรมการจึงเห็นว่าถ้าจะทำอย่าง
 นั้นจะทำให้กฎหมายนั้นเสียรูป และอาจ
 เปลี่ยนไปในทางไม่พึงประสงค์ก็ได้ รวม
 ความเห็นว่า คณะกรรมการ อธิการ ไม่ เห็น
 ควดยกการแปรญัตติของท่านก็มองเห็นว่า
 ความร่างของรัฐบาลนั้นมีความพออยู่แล้ว
 ที่จะไม่ใหม่มหาเถรสมาคมไปออกกฎข้อ-
 บังคับหรือวางระเบียบอย่างที่ท่านประสงค์
 ก็มีควมมุ่งมั่นอยู่แล้วคือมีความว่าก่อน
 ที่จะออกกฎข้อบังคับอะไร ใดต้อง ไม่ เป็น
 การขัดแย้งกับกฎหมาย นอกจากนั้น
 กรรมการก็เห็นว่าถ้าว่าลตชน จะ แปร
 ไปตามความประสงค์ ของ ท่าน ว่า ภาย
 นั้นไม่ใ้ นอกจากนั้นยังเห็นว่าถ้าจะ
 เติมลงไปตั้งท่านขอใหม่ขึ้นมา ก็อาจจะ
 เปลี่ยนไปตั้งลทธิอะไร ๆ ที่เขลลทธิมีคว
 ที่ ๓ คือเป็นลทธิที่ไม่พึงประสงค์ที่จะใ้
 รัชความคุ้มครองไปควย ซึ่งอาจจะเข
 อย่างนั้นได้ นอกจากนั้นก็ไม่อยากที่จะใ้
 กฎหมายนั้นใหม่ขทบญัตติใด ๆ ไม่ว่าจะไป

ในทางลบหรือทางบวกที่เกี่ยวกับลทธิหรอ
 นิกายใด ๆ เลย จึงไม่ควรมีข้อความ
 เสรไรที่เกี่ยวแก่ลทธิหรือลทธิอื่น ๆ และ
 ประการสุดท้ายคือเห็นว่าถ้าจะเติมความ
 ดังที่ทานแปรญัตติในมาตรา ๑๖ ลงไป
 ก็จะเป็นการที่ไม่เหมาะสม อีกประการ
 หนึ่งคือถ้าให้มาตรา ๑๗ ที่ขอพบเจ้ากล่าว
 เมื่อก่อนเห็นไป

หลวงประภคมนตรีสาร : ชาว-

เจ้าขอขอยกกรรมการที่ใดพยายาม
 ข่มแรงโดยละเอียด แต่เมตตชาวเจ้าใ้
 ๒ แยก แยะ คำ อธิ ปวร้าย คำ ช้ แแรง ของ
 กรรมการแล้วมีอยู่สองลักษณะ ลักษณะ
 หนึ่งเช่นคำข่มแรงที่ใ้ พกกับ ชาวเราชน
 กรรมการแล้ว อีกลักษณะหนึ่งเช่นคำ
 ข่มแรงใหม่ซึ่งเพิ่งปรากฏขึ้นใน สภา นั้นซึ่ง
 ชาวเจ้าจะใ้ใครบรรยายต่อไป โดย
 เฉพาะคำข่มแรงซึ่งใ้พกกับชาวเจ้าในชน
 กรรมการนั้น และใ้พกกัน มาก เรือง
 ลทธิหมายความว่าลงนิกายใ้ใหม่หรืออ้าง
 ใหม่ ชาวเจ้าใ้ใครเรียนแล้วชาวเจ้าไม่ใ้
 เสด็จทัศนะในศาสนาไม่ใ้ในภาษา แต่
 ชาวเจ้าใ้ใครก็ตามใ้ใ้ตามท่านผู้ใ้ใหญ่
 คำว่าลตชนแปลว่าอะไร ก็แปลว่าความ
 เสด็จถึ นิกายอื่นอะไร ก็ความเสด็จ
 อยาห้ ึ่ง สัมมควาเราเราเอาภาษาฎ-
 หมายเข้ามปรียบ คำว่าัยคตลตชนนี้หมาย

ความถึงคน ตามธรรมชาติ คือมนุษย์
 อย่างหนึ่ง หมายความว่าคนไทยสมมติ
 ที่เรียกว่านักบวช คือ เช่น สมาคม ขริฐ
 มูลนิธิ ออกจากหนึ่ง เพราะฉะนั้นถ้าเรา
 พูดถึงบุคคลเราย่อมหมายความว่าคน
 ทั่วไป ถ้าพูดถึงคนที่หมายความว่ามนุษย์
 เท่านั้น โดยการเปรียบเทียบอย่างเดีย
 วนั้น เมื่อเราพูดถึงสิ่งที่พูดถึงความ
 เสด็จออกทั่วไปพูดถึงนั้นก็หมายความว่า
 ความเสด็จออกที่แบ่งเป็นฝ่ายโดยเพราะ
 ทัศนคติอย่างหนึ่ง คล้ายกับจะเป็นดังที่
 ภิรมย์การชั่งแรง วิชาศาสตร์กว้างมาก
 อารยะหมายความว่าไปถึงสู่ยกออกไปถึงลทธิ
 คอมมิวนิสต์ก็ได้ ในชั้นภิรมย์การ
 ศึกษานักบวชชาวพม่าลัทธิศาสนาอยู่ใน
 อนุทวีปซึ่งนิยมการแก้ผ้า นั่นก็แปลว่า
 ชาวพม่าเขาถือว่าเข่นลัทธิ แต่ว่าชาวพม่า
 เขอกรายเรียนท่านประธานว่า เรากำลัง
 พิจารณาอะไรกัน เรากำลังพิจารณา
 พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ เพราะฉะนั้น
 คำว่าลัทธิ ที่อยู่ในพระราชบัญญัติสงฆ์
 โดยเฉพาะอย่างของคณะสงฆ์ไทย ก็คือ
 เป็นลัทธิในคณะสงฆ์ เป็นเรื่องของสงฆ์
 ของเราไปเขาเรื่องแก้ผ้า ในอินเดียมาพูด
 ของเราไปเขาคอมมิวนิสต์มาพูดไม่ได้
 พระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๔๘๔ ก็มีคำ
 แต่เป็นชื่อ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์

แล้วความมุ่งหมายของบทเฉพาะกาล
 มาตราศกท้ายนั้น ก็มุ่งให้เห็นว่าลัทธิ
 ของคณะสงฆ์ไทย ไม่ใช่เขาเรื่องแก้ผ้า
 ในอินเดียมาพูดใน พ.ศ. ๒๕๑๑ ก็มีคำ
 ลัทธิอีก ก็มุ่งถึงในกายและลัทธิในกาย
 เช่นเป็นต้นว่า ซึ่งชาวพม่า ชาวพม่า
 ไม่ได้หมายความว่าถึงว่าชื่อก่อนอะไร
 ใดๆก็ไรก็ไร หมายความว่าลัทธิปฏิบัติ
 กันย่นบวชกันในศาสนาพุทธทางฝ่ายไทย
 นั้นเป็นลัทธิหนึ่งในศาสนาอื่น ถึงกับมี
 กฎหมายแผ่นดินพระเอกาทศรถว่า หญิง
 ชายที่ออกบวชจากสามเณรชาน
 ชิงคำลัทธิได้พิพากษาแล้ว ในคดี
 หนึ่งก็ดำรงกรรมสาร ว่าบวชชักราก
 จากสามเณรชานเหมือนกัน นั่นแปลว่า
 กฎหมายโดยคำบริษัของกฎหมาย
 เก่า แม้กฎหมายสมัยใหม่ กฎหมาย
 เก่าซึ่งเป็นประมวลมาชานาน และคำ
 พิพากษาศาลฎีกาสมัยหนึ่งว่า การบวช
 นับนลัทธิอันหนึ่ง เพราะฉะนั้น เมื่อเรา
 พูดถึงลัทธิ — กว้างกว่าคำในกาย วิชา
 ชาวพม่าเขอบริษัแต่ว่าการตีความกฎหมาย
 ไม่ใช่ว่าพอเขย่งลัทธิมาง ก็ทำอะไร
 ก็เป็นคอมมิวนิสต์เขามาตีความ ที่ท่าน
 ประธานภิรมย์การได้ชี้แจงว่า การตี
 ความกฎหมายนั้น ต้องตีความตามลาย
 ลักษณอักษร ชาวพม่าเขานับว่า ก. ความ

ถึงตัว ย. เราศึกษานักศึกษามาก การ
 ศึกษานั้น ไม่ใช่ เพียง ลายลักษณ์ อักษร
 อย่างเดียว เราจะต้องศึกษา โดยไปดู
 คำปวารณากฎหมาย ที่ที่มาของกฎหมาย
 กฎหมายว่าเกิดอะไรขึ้น กฎหมายนั้น
 ออกมา ซึ่งตัวเราศึกษาได้จากคำปวารณ
 าศึกษา ถ้าไม่ได้อรรถาธิบายสักอย่างก็
 นอกลจากนั้น เราต้องดูเจตนารมณ์ของผู้
 ร่างออก เราจะดูอะไรเพิ่มเติม นอกจาก
 ความ กฎหมาย ไม่ใช่ ดู ลายลักษณ์
 อักษร ชาวเราชอบ ทราย เวียน ้วย ความ
 เคารพว่า ชาวเราไม่เห็นด้วยกับท่านใน
 การที่จะมาออก คำว่าลทธิ แล้วถามเขียนคำ
 ลทธิคำเดียวให้เสรีภาพคอมมิวนิสต์ น
 ชาวเราไม่เห็นด้วยอย่างแน่นอน ท่าน
 บอกว่ากรรมสิทธิ์เห็นไม่สมควรจะเพิ่ม
 ข้อความเหล่านี้ เห็น ข้อ ความ เหล่านี้ ผิด
 ฉะนั้นลงไปแล้วผมขอตราอย่างใหญ่ของ
 เยลลิสทิสคอมมิวนิสต์ ชาวเราว่าถ้ากรรม
 สิทธิ์ใช้คำว่า “ไม่จำขึ้นต่อเกม”
 บางทีจะดีกว่า เพราะอะไรจึงเป็นเช่น
 นั้นก็เพราะท่านกล่าวว่าคุณตามความจริง
 แล้ว หลกประกั้นเสรีภาพเราเองของเรา
 ศึกษาศาสตร์ พหุ น มี อยู่พร้อม มวล แล้ว
 รัฐธรรมนูญ ทุก ฉบับ ตั้งแต่ ๒๔๗๕
 จนกระทั่งสุดท้ายมีหมดแล้ว และท่าน
 บอกว่าเป็น ประเพณีการ ปก ครอง มาแล้ว

ในใจเราเห็นอย่างท่านว่า แต่ใคร
 เสริมอำนาจเช่นผู้ช่วยนั้น สถาบัน
 โดยอาศัย มาตรา ๒๐ ของรัฐธรรมนูญ
 การปกครองถ้อยเห็น ท่านเห็นว่ามี อำนาจ
 านเป็นประเพณีการปกครอง เพราะ
 รัฐธรรมนูญ ทุก ฉบับ ที่ท่าน กล่าว อย่างมา
 เล็กใช้แล้วตราโดยที่สถาบันยังไม่ได้ออก
 ลงไป ไม่ได้วันจริงลงไปมากมาตรา ๒๐
 เราทุกคน ใจว่า ชาวเราเห็น ว่ามี
 ประเพณีแล้ว คนนั้นพูดใครคนพูดใคร
 แต่ยังไม่มีความมีข้อเท็จจริงทาง กฎหมาย
 ที่จะบอกว่ามี และใครสามารถกล่าวได้
 ว่ารัฐธรรมนูญที่สถาบันกำลังร่างอยู่นั้นจะ
 มีบทบัญญัติเช่นเดียวกับนี้ แม้แต่ใจเรา
 ทุกคนที่นั่งอยู่ในที่นั้นคิดว่าเราจะโห่ แต่
 เราพูดไม่ได้ว่าของมหาวิทยาลัยนั้นในหลัก
 วิชาเราพูดไม่ได้ เพราะฉะนั้น แม้แต่
 วาสถาน สัมมติเองว่าสถาบันจะวินิจฉัย
 ตามมาตรา ๒๐ สักวัน หนึ่งว่าประเพณี
 การปกครองไทยมี หลักประ กนท โท เสรี
 ภาพแก่บุคคลนั้นถือศาสนา นิกายแห่ง
 ศาสนา และลัทธิของศาสนา ท่านประ
 ษาน ไม่ใช่ศาสนาพุทธด้วยซ้ำ ตาม
 รัฐธรรมนูญทุกศาสนาด้วยซ้ำ แม้แต่
 การใดที่เราน่าไม่ถั่ง ไปนั่งไหวหัวเรา
 ฝึกเป็นลัทธิอื่นหนึ่ง รัฐธรรมนูญให้

ความคุ้มครอง แต่เราพิกกันวนนเรอง
 พุทธศาสนา ดังที่ข้าพเจ้ากราบทูลเรียนแล้ว
 สมมติว่าสถานการณ์ ตามมาตรา ๒๐
 ว่า มีประเด็นเช่นนั้น แต่แต่ละอะไรจะ
 เป็นหลักประกันแล้วรัฐ อรรถมนูญคณ
 รมหลักประกันเช่นนั้น ถ้าว่าสถานการณ์
 ลงมติไปในทาง ว่า ข้อความที่ข้าพเจ้าขอ
 เติมนั้นไม่จำเป็น โดยเหตุผลว่ามีหลัก
 ประกันเสรีภาพ อยู่แล้วในรัฐ อรรถมนูญค
 แล้ว ๆ มาอันเป็นประเด็นการปกครอง
 และในใจของผู้ลงมติทุกท่าน ลงมติ ด้วย
 ความคิดว่าหลักประกันเสรีภาพ อันเรา
 ระคงไว้ในถาวรรัฐ อรรถมนูญคณใหม่
 ข้าพเจ้านอนตาหลับเต็มที แต่ว่าความ
 ในใจใครจะไปล่วงกันได้ แต่อย่างนั้นขอ
 ทูลสักข้าพเจ้ามีความ ยินดีเหลือเกินท่าน
 ประธานกรรมาธิการฟอกออกมา เรืองน
 เรองหลักประกันเสรีภาพอันแต่ละคือเรื่อง
 ที่ไม่ใ้พิพกัน ในชั้น กรรมาธิการ ทศชา-
 เราเรียนท่านประธานเมื่อนั้นของใหม่
 สำหรับข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้ายินดีโดยน
 ซอน และข้าพเจ้าจะจงใจไว้ด้วยว่า
 รัฐ อรรถมนูญคณ ท่าน จะต้อง มีหลัก
 ประกันเช่นนั้น เพราะว่าสถานการณ์ลงมติ
 ไปแล้วว่าไม่จำเป็น ต้องเติมหลักประกัน
 ไว้ในพระราชบัญญัติ อันแต่ละท่าน
 ประธานเขาวัดกันเรจนถึงกันมาก ๆ เค้า

แล้วใจตัวเอง ลงท้ายเรวกถกถกกัน
 ใดเอง ในทางอ้อมหรือโดยโจรง อย่างที่
 ภาษาอังกฤษว่า We disagree to agree
 เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้ายินดีที่ยินยอม
 แต่อย่างไรก็ตาม โดยเหตุสถานการณ์
 ใ้ควนจขยประเพณี โดยเหตุที่ไม่มื่อไร
 ระเบียบของแน่นอน แม้จะอยู่ในใจของ
 สมาชิกแต่ละคน แต่ยังไม่แสดงออกไม่ได้
 และยังไม่ได้ถึงเวลาแสดงออกว่าเราจะให้
 หลักประกันเช่นนั้น ข้าพเจ้าว่าให้หลัก
 ประกันไว้ ักฎ หมายถึง สักขินหนึ่ง ก่อน
 ไม่เป็นการขอเกี่ยวมาไว้หน้ามาหรือ
 ข้าพเจ้าว่า เขาเกี่ยวไปเพื่อใ้หมา
 มาลกรไว้ให้หลัง คราวนอกประการหนึ่ง
 ท่านประธาน กรร มาธิการ ได้ ซัก ยก ซัก
 อ้างทางเทคนิคจน มาว่า ถ้าไม่ข้าพเจ้า
 แปรญัตติในมาตรา ๑๖ ที่ระจำก
 อำนาจของ มหาเถรสมาคม ในการ ออก
 กฎ ในการวางระเบียบ ในการออกคำ
 เช่นนั้นแล้ว ทำไม่ไม่แปรญัตติใน
 มาตรา ๗ เสียด้วยเล่า ซึ่งว่าด้วยพระ-
 ราชอำนาจสมเด็จพระสังฆราช ข้าพเจ้า
 ก็ขอกราบเรียนประธานว่า ความสำนึก
 ของข้าพเจ้าใน ขณะ แปรญัตติขยเพียง
 มาตรา ๑๖ ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าถ้ามหา-
 เถรสมาคมท่านออกกฎอะไรมา แล้ว
 สมเด็จพระสังฆราช ท่านไม่ไปซัก หรือ

ถึงไม่เขียนไว้ที่นั่นก็ไม่ผิด ท่านเคารพ
 กฎมหาเถรสมาคม นั้นจะเรียกว่าข้าพเจ้า
 คุยไม่ทั่วไต่ มาตรา ๗ นั้น แต่
 ข้าพเจ้าคิดว่าไม่จำเป็น อย่างไรก็ตาม
 ข้าพเจ้าเข้าใจว่าวิธีการ คำนึง ของ สภา
 และ ของ กรรมการเถร ว่า โดยหลัก แล้ว
 ถ้าว่าเราเห็นด้วยกันในหลักการ แล้วเรา
 ทำอะไรก็ได้ ถ้าท่านเห็นด้วยกับข้าพเจ้า
 ในหลักการว่าควรแก้มาตรา ๑๖ แล้ว
 ท่านก็คงช่วยแก้มาตรา ๗ ให้ แต่ว่า
 ถ้าท่านไม่เห็นด้วยกับมาตรา ๑๖ แล้ว
 ก็มันละจะมีประโยชน์อะไร ถึงข้าพเจ้า
 แก้มาตรา ๗ คุยท่านก็ไม่เอาออก
 เพราะฉะนั้น อยุ่ที่ การ ทำงาน ในเวลา
 ประโยชน์หรือว่าไม่ใกล้เคียงกันกับขอยุ่
 ในสิ่งแวดล้อมผลผลิตของเราย่อมยังมี
 อย่างนั้น ข้าพเจ้าก็ว่าไม่น่าใช้วิธีการ
 ของเราทำงานกัน เพราะฉะนั้นถ้า
 ข้าพเจ้าขอพร้องกันจะเขียนได้ แต่
 อย่างน้อยการถกเถียงกันการ ทำอะไรกัน
 น่าให้ข้าพเจ้าเกิดความไว้วางใจและเห็น
 อกเห็นใจกันบ้าง คือขอที่กรรมการม
 ความเห็นของกรรมการเถรว่า ขณะนั้น
 ประเด็นการปกครองคุ้มครองขอยุ่แล้วจึง
 ไม่จำเป็น นั้นข้าพเจ้าไปเปลี่ยนคำของ
 ท่านเอง กรรมการเถรขอยุ่ว่าไม่มี
 ประโยชน์ แต่ข้าพเจ้าบอกว่าคุณคิด

ของท่าน ว่ามีคุ้มครอง แล้วมีความจริง
 ไม่จำเป็น ไม่ใช้ว่าไม่มีประโยชน์

พระยาอรธการวิธาน พนธ
 (ประธานกรรมการเถร): กรรมการ
 ขอประธานข้แจ้งสักเล็กน้อยใน ข้อ ที่ท่าน
 กล่าวไว้ เหตุผลของกรรมการเถรที่ได้
 มาพูดในสถานข้างดียวก็ได้ พูดกันแล้ว
 ในชั้น กรรมการเถร ที่เชิญท่านไปข้แจง
 ข้างข้อที่ไม่ได้พูดกัน ก็ข้ประต้นงว่า
 กรรมการเถร ก็ได้ เห็น เขา เหตุ ผล ข้าง
 ประการไว้เพื่อที่จะมาข้สนทนในสภา ซึ่ง
 ทั่วไต่เห็นเช่นนั้นไม่ คือว่าท่านสมาชิก
 สนทนกันแก้ปัญหาหลายข้อด้วยกันแล้ว
 ในข้อต่าง ๆ ท่านก็เห็นข้อข้คุยกับ
 กรรมการเถรไปทุกข้อ แต่พอถึงจุดข้
 นใจพวกคุณยังไม่เห็นไร้อันไหนดีกว่าท่าน
 ขอสงวน นั้นเมื่อท่านบอกว่าท่านขอสงวน
 แล้ว กรรมการเถรจะไร้อันไหนดีกว่า
 จะเป็นการข้คิดข้ความประสงค้ของท่านพ
 จะมาอภิปรายข้กันท่านในสภา กรรมการ
 เถรก็เลยไม่ไต่ข้แจงเหตุผลข้ ๆ คุยเห
 นจึงมีเหตุผลข้ ประการที่ไม่ได้ข้พูด
 ในชั้นกรรมการเถร และมาพูดในสถาน
 ทนในข้อที่ท่านว่า ถ้าเผื่อว่า กรรมการ
 เห็นว่า ไม่มี ความจำเป็น ที่ข้แก้ข้
 ความคงที่ท่านได้เสนอ ท่านก็ข้ข้ยอม
 ได้ แต่ในเรื่งนี้กรรมการเถรไม่ได้เห็น

LIERT

อย่างนั้น ในข้อนี้ขอประธานชี้แจงว่า ตาหากว่ากรรมาธิการเห็นแต่เพียงว่าไม่จำเป็นที่จะ เติม ข้อ ความ อย่าง ที่ ท่านว่า และเห็น ว่าจะ เติม ไปก็ ไม่เสียหาย อะไร แล้ว กรรมาธิการก็อยากจะ เติม อยากจะ ให้ เป็น ไป ตาม ความ ประสงค์ ของ ท่าน เหมือนกัน เพราะเหตุว่า ใต้กล่าวแล้ว ว่าท่านมีเจตนาดีเป็นอันมาก แต่กรรมาธิการก็จริง ๆ คือไม่ใช่เห็นว่าแต่เพียงว่าไม่จำเป็น แต่เห็นว่าเติมไม่ได้ การเติมลงไปเช่นนั้นเป็นภัย การเติมลงไปเช่นนั้นก็ ประท้วงว่าใน การ ร่างกฎหมาย ของ กรรมาธิการ นั้นไม่รอบ คอบเลย คือไม่ได้อาศัยเลขวาคาศที่ใต้กล่าวมาแล้วมีความอยู่แล้วก็มีอยู่แล้ว ไปเติมความอะไรที่เห็นข้อบกพร่องลงไปอีก ในข้อนี้กรรมาธิการก็จริง ๆ ที่ไม่สามารถที่จะเติม แต่เพียงว่าไม่มีความจำเป็นเติมก็เติมไป กรรมาธิการไม่ให้เห็นอย่างนั้น เห็นว่าเติมไม่ได้ ไม่ควรเติม ๆ แล้วก็จะเป็นการขัดข้องการบัญญัติของกฎหมายที่ควรระบุดูที่ทานกล่าวไว้ คำว่าวลีที่ทานขอเติมลงไปนั้นใช้คำว่าวลีอื่น ไม่ควรที่จะเข้าไปถึงลหุข้ออะไร ๆ ควรจะเข้าใจเฉพาะลหุข้อที่เกี่ยวข้องกัน และทานก็อ้างว่าตามกฎหมายที่ ๑๒๑ ก็กล่าวอย่างนั้น ตามกฎหมาย

ที่ ๑๒๑ ก็กล่าวอย่างนั้น กรรมาธิการก็อ้างถึงความชอบอยู่เหมือนกัน จึงอย่างท่านว่า แต่ว่าข้อให้ท่านถูกกฎหมายที่ ๑๒๑ เขาใช้คำว่าวลีที่จริง กฎหมายที่ ๑๒๑ เขาใช้คำว่าวลีที่จริง แต่ความของเขาเมื่ออ่านเข้าแล้วเห็นได้ว่าวลีที่ตนกำหนดเอง คือเขากล่าวไว้ว่า เมื่อพิน ๑ ปี แล้วก็อาจจะรวมกันก็ได้ อาจจะรวมลหุข้อได้ รวมลหุข้อ ๆ อะไรก็ค่อนข้างแน่นอน ข้อมีความมุ่งให้เข้าใจในตัวไว้เช่นนั้นอยู่แล้ว แม้แต่กฎหมายที่ ๑๒๑ ที่เขากล่าววลีที่ผิด ก็มีความประสงค์ให้เห็นอย่างเดียวกันว่าวลีที่ตนกำหนดเองมีความมุ่งให้เห็นเช่นนั้น แต่ว่าที่ทานให้เติมในมาตรา ๑๖ นั้น ถ้าเติมลงไปแล้ว ไม่มีความจำเป็นที่จะเข้าไปอย่างที่ท่านประสงค์เลย คือว่าถ้าเติมลงไปแล้ว มาตรา ๑๖ ต้องอ่านเป็นใจความว่า มหาเถรสมาคมมีอำนาจที่จะตรากฎหมาย มหาเถรสมาคม ที่จะวางระเบียบ ที่จะออกข้อบังคับและคำสั่งไม่ขัดต่อกฎหมาย พระธรรมนูญ และใช้ข้อบังคับที่ได้ขม บัญญัติ กัน มาเป็นเวลาช้านาน แล้วความที่เขียนลงไปเช่นนั้นไม่มีความจำเป็นที่จะเข้าใจเฉพาะกฤษฎีกาที่ลหุข้ออะไร ๆ ก็ได้ทั้งหมคนต่างยกมือขานฎบัญญัติใน ๑๒๑ และใน ๑๒๑ นั้นเป็นควาจำเป็นเช่นนั้น

กรรมวิธีการงัดเงาใจทำไมไม่สามารถที่จะ
ยอมหรือระงับประนอมอะไรก็ตามได้
หลวงประจบมบัณฑิตสาร : ท่าน
ประธานข้าพเจ้าขอพุดสั้นนคเคียว ก่อน
อันข้าพเจ้ามีข้อสังเกตขอยกขึ้นทงว่า ใน
หนังสือรายงานกรรมวิธีการทว่า ข้าพเจ้า
ส่งวนคำแปรญัตตินั้น ตกไปคำทง
คือว่าไปเขียนว่า ข้าพเจ้าขอส่งวนคำ
แปรญัตติให้เดิมความต่อไปน ข้าตทก
คำว่า “และ” ไปคำทงข้างหน้า ถ้าค
คำแปรญัตติข้าพเจ้าลงวันที่ ๑๒
กรกฎาคม ๒๕๐๕ แล้ว จะเห็นว่า
ข้าพเจ้าแปรญัตติไว้มีคำว่า “และ”
อยู่ข้างหน้าและลทกรขึ้นต้นขอมนยดและ
บัญญัติกันมาเป็นเวลาช้านานแล้ว ให้ใช้
ขงคยได้ ขอได้โปรดเข้าใจความว่า
มีคำว่า “และ” อีกคำทงไม่ขงน
อันประโยชน์ชกาทไปเหมือนกัน นช
กรวยเรียนไว้ ทนทานกรรมวิธีการ
เห็นจะฟัง ข้าพเจ้าผิด ๆ ไปนคทง
ข้าพเจ้าตงขงทว่าความเข้าใจ เดตท
คำอธิบายของข้าพเจ้าขยคยวเพราะเป็น
เรื่องใหญ่สำหรับข้าพเจ้า ยกขวไป
ทน้อย ถอจะทว่าให้ฟังยาก ทข้าพเจ้า
ว่าคำขแรงขงทงานประธานกรรมวิธีการ
แบ่งเป็นสองลักษณะ คือลักษณะที่โคพค
กนในกรรมวิธีการกทไม่โคพคน ไปโค

หมายควมว่า ข้าพเจ้าไปคทพทว่า
กรรมวิธีการก่อน เงอน ซ่อนง่า อะไรไว้
ทามให้เลย เพราะวในเรองเรง
เรองการพิจารณาของสภาน ใครมีอะไร
เอามาขกสภาให้ททค แมะเป็นเทศผล
ทคคคโคได้ใหม่ กَمَاเสนอสภาให้ แม
ข้าพเจ้าเองข้าพเจ้าคคว่าถ้าข้าพเจ้าไปพ
อะไรใหม่เทศผลใหม่ กมีลททจะเสน
คยสภา และเป็นเรื่องควรเสนคยข่า
เพราะคณนไม่ใช้เขียนเรองคทพท ข้าพเจ้า
เรียน ให้ทราบเป็น เรองใหญ่สำหรับ
ข้าพเจ้า และในลทคข้าพเจ้าคชขททค
ขงนนั้น ไม่ใช้ข้าพเจ้าเรงเลยข ซอขท
ปราถนขกทมาและจะโคขลกประชาชนว่า
ขที่ไม่เขียนไว้น เช่นเทศลนคทง
ที่ไม่เขียนอะไรเกี่ยวกับกย จะใช้ค
ว่า “ลทข” หรือ “ไม่ลทข” อะไร
กคคคและ ไม่เขียนไว้ เพราะมีลท
ประกนขยพแล้ว นขขประชาชนว่า
ขงนนั้น ขกพระทงนว่าขงนแล้วทง
กสขยใจ แคทนพคทงไปคล้าย ๆ กขว่า
สาคนารกคทหรือมคาง ทะเลระ กน เรอง
เล็ก ๆ นอย ๆ ข้าพเจ้าเสยใจขนค
ทงานประธานกรรมวิธีการ ขกทว่าพคท
ไม่ทงใจ ข้าพเจ้าทส่งวนคำแปรญัตติ
แล้วไม่มีโอกาสจะพคทขไปพคขงนคทค
เปลลคค นคทาเราเสยใจเรียนคททง

วันนั้น เราพาทันเอกกษัตริย์ ท่าน
ประธาน เทียงทวา เทียงคอง พวกกัน
เสรีชนแล้ว แล้วเห็นท่านไม่บอกอะไร
ข้าพเจ้าเลย ก็ช่วยเหตุผลที่ท่านว่ามา
ข้าพเจ้าก็บอกว่า อย่างนี้ ข้าพเจ้าตกลง
ด้วยไม่ได้ แต่ไม่โทษใครอย่างท
ท่านว่า ใครมีประทัดกันไม่ได้ สถาน
ควรจะใครบสั่งทใครจะมา มายอกให้
หมด จะเป็นคณะไหนก็ตาม ข้าพเจ้า
ไม่ถือว่าเป็นการ ชอน ชาวช ัว ท้าว่า
ข้าพเจ้าเลย ข้าพเจ้านั้นไม่ททวม
เหตุผลใหม่อัน

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนญู:
ท่านสมาชิกยังคิดใจต่อไปไหม

หลวงประกอบนิติสาร: คิดใจ
ครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนญู:
ยังคิดใจ ค่อยไปข้าพเจ้าขอให้สภาได้
วันเจ็ดขวบสมควรจะแก้ตามที่ท่านสมาชิก
แปรญัตติไว้ หรือว่าสมควรให้คง
ข้อความไว้ตามที่กรรมาธิการเสนอมา
ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรที่จะให้คงข้อความ
ไว้ตามที่กรรมาธิการเสนอ โปรดยก
มือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๐๑ คน)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนญู:
ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะให้เพิ่มตามที่ท่าน
สมาชิกได้แปรญัตติไว้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑ คน)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนญู:
เป็นต้นว่าให้คงข้อความไว้ตามที่กรรมา
ธิการเสนอมาคือให้ ขอให้เหลือการ
ชาน

นายประเสริฐ บัทมะสุคนธ์
(ผู้ทำหน้าที่เลขาธิการสภาว่างรัฐ-
ธรรมนญู):

มาตรา ๑๖ ทวิ กรรมา
ธิการเพิ่มขึ้นใหม่ หมวด ๓ การบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ มีการแก้ไข มาตรา
๑๗ มีการแก้ไข มาตรา ๑๘ มีการ
แก้ไข มาตรา ๑๘ ทวิ กรรมาธิการ
เพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๑๙ มีการแก้ไข
หมวด ๔ ทัณฑกรรมและกรรมาธิการสม
เพศ มีการแก้ไข มาตรา ๒๐ มีการ
แก้ไข มาตรา ๒๑ มีการแก้ไข มาตรา
๒๒ มีการแก้ไข มาตรา ๒๓ มีการ
แก้ไข มาตรา ๒๓ ทวิ มาตรา ๒๓
ตรี และมาตรา ๒๓ จัตวา กรรมา
ธิการเพิ่มขึ้นใหม่

พลตำรวจโท บรรลือ เรือง-
ตระกูล: โดยเฉพะขงข่างพระราช
บัญญัติคณะสงฆ์ทสภาได้รับหลักการไป
แล้ว แล้วก็มีอยู่ให้กรรมาธิการไปพิจารณา
ปรากฏว่ากรรมาธิการได้เพิ่มมาตรา ๒๓
ทวิ มาตรา ๒๓ ตรี มาตรา ๒๓ จัตวา
ขึ้นใหม่ เป็นหลักการที่กรรมาธิการ
เพิ่ม ขึ้น เหมือนเป็น หลักที่เกี่ยวกับ ข้อ ก

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติกึ่งกลางแขวง และ พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร รวมอยู่ด้วย อย่างไรก็ตาม กระผมได้ขอขอ ประทานกราบเรียนว่า ในถ้อยคำร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กวรวมาธิการนาระโก้มหลักเอามาจากพระพุทธรูป เพราะเหตุว่าการปกครองคณะสงฆ์แห่งพระพุทธรูปนั้นคงไม่โดยบัญญัติมาในรูปของกฎหมาย นาระโก้มบัญญัติมาในรูปของพระธรรมวินัย คงจะเห็นได้ว่าหลังจากพระองค์ใดทรงเจ้าสัพเพสันนิบาตไปแล้ว ก็ไม่มีการตั้งคณะสงฆ์ขึ้นคณะหนึ่งขึ้นมพระภิกษุสงฆ์ พระอมาลี พระอานนท พรหมคหบดีคณะสงฆ์ จักการตั้งคายนาพระธรรมวินัยขึ้น เพราะฉะนั้นการที่เรามาร่างกฎหมายคณะสงฆ์ขึ้นภายหลังเวลานั้นจึงควรจะได้ขอพระธรรมวินัยเป็นหลัก คงแนผมจึงได้ขอเรียนตามกรรมาธิการทนาความในมาตรา ๒๓ ทวี มาขบัญญัติไว้ว่า “พระภิกษุรูปใดของคำพิพากษาลงโทษได้เช่นบุคคลล้มละลาย ท้องเสีย ภายในสามวัน นับแต่วันตกถึงโทษก็ได้มีพระวินัยบัญญัติไว้เช่นนั้นหรือเปล่าว่า พระภิกษุรูปใดจากของคดีล้มละลายแล้วละก็จาก จาก การ เป็น พระภิกษุสงฆ์

ถ้าหากว่าพระธรรมวินัยไม่โดยบัญญัติไว้ เช่นนั้น การทบทกฎหมายบัญญัติไว้กึ่งกลางจะเห็นว่าการขัดกันกับพระธรรมวินัยก็ได้ จึงได้ขอทราบเหตุผลจากการรวมาธิการว่า มีเหตุผลประการใดจึงได้นำมาขบัญญัติไว้เช่นนี้ โดยเฉพาะขอได้ก็มาตรา ๒๓ ทวี ที่ขบัญญัติเพิ่มเติมเอาไว้ว่า “พระภิกษุรูปใดถูกจับโดยของหาว่ากระทำความผิดอาญา เมื่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงาน อัยการ ไม่เห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราวและเจ้าอาวาสแห่งวัดที่พระภิกษุอยู่นั้นสังกัดไม่รับมอบตัวไว้ควบคุม หรือพนักงานสอบสวน ไม่เห็นสมควร ให้เจ้าอาวาสรับตัวไปควบคุม.....” ผมได้ขอเรียนแก้ว่าว่า “ควบคุม” เสียก่อน คำว่า “ควบคุม” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้นหมายความว่า เป็นการควบคุมโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ในระหว่างที่ไต่ถามการสืบสวนหรือสอบสวนคดี เรืองนั้น และไม่ว่าพระราชบัญญัติขปกครองคณะสงฆ์ขโดยใด ก็อนขต้องแต่พระราชบัญญัติ ลักษณะ ปก ครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ และขโดยพระดกเล็กไปโดยร่าง พระราชบัญญัติ คณะสงฆ์ขขึ้น ไม่เคยให้อานาเจ้าอาวาสไว้ว่าให้รับทวพระภิกษุทของทาคชอาญา

และมาตรา ๑๘๑ วรรคหนึ่งบทประสมไว้
ซึ่งเจ้านายหรือเห็นไว้ว่าการทกรวรรมาธิการ
นำเข้ามาเช่นรวม ๆ ไว้เช่นนั้นเขาเป็นปัญหา
ในทางกฎหมายและอาจเป็นปัญหาในทาง
ปฏิบัติของ เจ้าพนักงานไว้หลายประการ
อันนี้ ใคร ขอ ทราบรายละเอียดจาก
กรรมาธิการ ด้วย ว่าที่เขามาใส่ไว้ในเช่น
นั้นมีความมุ่งหมายประการใด ในเรื่อง
ข้อนี้ก็คือว่าพระภิกษุรูปใดมิได้สังกัดใน
วัดใดวัดหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนมี
อำนาจที่จะดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้น
สละสมณเพศเสียได้ ก่อนอันกรม
ตำรวจขอเรียนว่า คำว่า "พระภิกษุรูปนั้น
มิได้สังกัดในวัดใดวัดหนึ่ง" นั้น โทมิ
บัญญัติไว้ใน มาตรา ๒๓ แล้ว ซึ่ง
รัฐบาลไทยเป็นผู้เสนอเอาไว้ที่สถานที่
เรา เห็นได้ว่ามาตรา ๒๓ รัฐบาลไทย
เสนอเอาไว้ว่าพระภิกษุรูปใดต้องคำ
วินิจฉัยให้รับนคทกรรมไม่ถึงให้สึก ไม่
ชอบรับนคทกรรมนั้นประพฤติกุลวงละเมิด
พระธรรมวินัยเป็นอาชวนหรือไม่ถึงกับ
ในวัดใดวัดหนึ่ง ก็ยังไม่มียกเว้นแต่
แห่ง มหาเถรสมาคมมีอำนาจวินิจฉัย
และมีคำสั่งให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณ-
เพศเสียได้ ก็กระนั้นก็ตามว่าพระภิกษุ
รูปนั้นมิได้ สังกัดวัดหนึ่งวัดใดนั้นการ

บัญญัติไว้ในแล้ว ในร่างของรัฐบาลคือ
มาตรา ๒๓ แต่ไว้ในมาตรา ๒๓ นั้น
ให้อำนาจกับมหาเถรสมาคม มีอำนาจ
ที่จะวินิจฉัยและสั่งการ แต่ว่าในมาตรา
นั้นกลับไปให้อำนาจ พนักงานสอบสวนมี
อำนาจที่จะจับตัวดำเนินการให้พระภิกษุรูป
นั้นสละสมณเพศเสียได้ และลดประการ
ที่สำคัญที่สุดก็คือว่า คำว่า ให้พนักงาน
สอบสวนมีอำนาจที่จะดำเนินการให้พระ
ภิกษุรูปนั้น สละสมณเพศนั้นกระทำ
อย่างไร ในร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
รัฐบาลเสนอไว้ก็ดี หรือกรรมาธิการ
เพิ่มเติมใหม่ก็ดี มิได้แสดงรายละเอียด
ถึงวิธีการเหล่านั้นว่าจะทำอย่างไร คือ
หมายความว่า จะส่งตัวพระภิกษุรูปนั้นไป
ให้มหาเถรสมาคมดำเนินการสึก หรือว่า
พนักงานสอบสวนก็มีอำนาจที่จะจับ
เสียเองได้ อันนี้อาจเกิดเป็นปัญหาใน
ทางปฏิบัติกันขึ้น เพราะฉะนั้นจึงใคร่
เรียนถามกรรมาธิการถึงรายละเอียด
ไว้ที่ว่าการดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้น
สละสมณเพศนั้นกระทำอย่างไร โดยเฉพาะ
อย่างซึ่งที่สำคัญที่สุดก็คือน่าจะได
กำหนดขึ้นข้อความผิดในคดี ขาดฎาไว้บ้าง
ก็ว่าทำใ้ใช้คำว่ากระทำ ความผิด ขาดฎา
เหล่านั้นคล้าย ๆ กับข้อความผิด ขาดฎา

นั้น ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายจะ
 ระทวยไควว่าไค้มการผานการ ร้อย กรอง
 ของพนักงานฝ่ายปกครองและ ตำรวจใน
 ชั้นยศส่วนไปแล้วประการหนึ่ง เมื่อไค้
 ผานชั้นยศส่วนไปแล้วไค้ปลงชั้นยศส่วน
 รวบรวมหลักฐาน เมื่อไค้รวบรวม
 หลักฐานจนเป็นที่แน่ใจแล้ววาพระ ภิกษุ
 รูปนั้นไค้กระทำผิดกฎหมาย จึงไค้ส่ง
 ส่วนงานการสอบสวนให้พนักงาน อัย การ
 เมื่อพนักงานอัยการไค้ตรวจ ส่วน งาน
 สอบสวนโดยละเอียดถี่ถ้วนแล้ว เห็นวา
 กระทำผิดจริงและมีมูล ทิว คำเนนศก
 อาญาให้จึงไค้ฟ้องไปยังศาล ศาลจึงไค้
 มีการเริ่มคำเนนการพิจารณา เมื่อไค้
 เริ่มคำเนนการพิจารณาแล้วศาลก็อาจะ
 สั่งการไค้สองสถาน สถานหนึ่งใน
 ระหว่างพิจารณาก็อาจะ ให้พระภิกษุรูป
 นั้นมประกันตัวไปก็ไค้หรือถ้าไม่ไค้
 ประกันตัวไปจำเนนระต้องยังไว้ ศาล
 อาจะมีคำสั่งให้ซึ่ง แก้วว่าจำเนนในกรณี
 จำคนตายหรือใจกรรมแล้ว ก็ต้องสั่ง
 การไปยังเจ้าคณะให้สั่ง เรืองทมาเนน
 ธรรมเนนมีประเพณีเกี่ยวกับพระ ต้องหา
 ในคคอาญาทางบ้านเมืองคำเนนการเนน
 ก็ไค้มีบรรททำฐานมาขอขงเนน เพราะ
 ฉะนั้นในกรณีทกรรมอาการไค้มาขงญุก

ไค้เนนกฎหมายผิดแผกไปจากธรรมเนียม
 ยึดประเพณีที่ไค้ปฏิบัติกันมาเนนนั้น กระณม
 จึงไค้ขอคำขแรง ไทยสละอัยท จากคณะ
 ทกรรมอาการว่ามิเหตุผลประการไค้ เพราะ
 เหตุว่ามาตรา ทงสามมาตรา คณะ
 ทกรรมอาการ เนนขเนนเองไค้ไม่มีอยู่ใน
 ร่างของรัฐบาล

พระยาอรธการวชิรณิน พนธ
 (ประธานทกรรมอาการ) : ท่านสมาชิก
 ท่านไค้มีความขัดใจและ อยาก ระทวย
 เหตุผลหลายข้อด้วยกันแต่ว่ามีหลายข้อ
 เหลือเกิน เพราะฉฉนั้นฉฉจะตอบข้อไป
 นั้น ฉฉายกพรอ้งในข้อไค้ก็ขอให้ท่านไปรท
 ไค้ให้อภัยเนนระอาการเนนใหม่ไค้ คือใน
 มาตรา ๒๓ ทวิ ๒๓ ทวี และ ๒๓
 ทกรรมอาการไค้เนนขเนนก็โดยทกรรม
 อาการไค้ศึกษาถึงเรื่อง พระ ภิกษุ ต้อง หา
 ในคคอาญาเนนระต้อง ถูก ข้มกเขาไปขง
 หรือต้องไปขงจำเนนในศาล หรือเนนคน
 สัมมหลายพระต้องจำคุกตามคำพิพาก
 ษาน สัมมจะระไค้มีการบัญญัติอะไรให้
 เนนขเนนสักครั้งหนึ่งวา วอปฏิบัติระคำเนน
 กันอย่างไร ทงเนนก็เพื่อระเซกษพระทอ
 ศาสนาถ้าอาให้ระบ้างก็ขงไปลกขงจำ
 หรือต้องไปขงหรือถูกจำคุกทง ๆ ทง
 เนนพระภิกษุอยู่ในขอนกายหลัง ไค้ศึกษา

๒๒๑
ตั้งระเบียบปฏิบัติแล้ว กรมมาธิการ
วาระระเบียบปฏิบัติเวลานี้ก็ไปปฏิบัติกันตาม
พระบรมราชโองการที่ได้เคยมีมาในเรื่อง
นี้ข้างเรื่องแล้ว ตามกฎเสนาบดีกระทรวง
ยุติธรรมบ้าง ตามหนังสือโต้ตอบระหว่าง
ทางพระกับทางปกครองบ้านเมืองบ้างและ
กักรรทำกรรทำอยู่ในที่หลายแห่ง และก็
มีความไม่ซัดจเงินเพียงพอ กรมมาธิการ
จึงเห็นว่าเป็นการสมควร เพื่อที่จะ
ขจัดปัญหาเหล่านี้เสีย ก็ควรจะมีบัญญัติ
เสียให้เป็นกิจระลึกละเลย นั้นจึงเกิดมาตรา
๒๓ ทวิ ๒๓ ทริ และ ๒๓ จัตวาขึ้น
ในส่วนที่เกี่ยวข้องมาตรา ๒๓ ทวิ ททาน
พูดเรื่องพระภิกษุต้อง คำพิพากษาให้
ล้มละลาย นักบวชหรือที่กรมมาธิการ
จึงมาบัญญัติว่าต้องให้เสียภายใน ๓ วัน
นับแต่วันทราบคำวินิจฉัยนั้น ในเรื่องนี้
ก็ได้มีระเบียบอยู่แล้ว คงมีแก้ไขเพิ่ม
มาน คือพระภิกษุที่องค์คำพิพากษาให้ล้ม
ละลาย นั้นมีเรื่องที่จะต้องประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาอะไรไปอย่างนั้น ทน
การประกาศราชกิจจานุเบกษา นั้นจะไปให้
พระภิกษุเป็นคนล้มละลายเป็นอากรจะยก
กระเทือนต่อพระศาสนา เมื่อจะต้องทำ
ดังนั้นมีความจำเป็น จึงต้องประกาศสัก
ก็ควรจะต้องให้พระภิกษุรพบนันต์สละสมณ-
เพศเสียก่อนจึงจะประกาศให้ท่านเป็นคน

๒๒๑
ล้มละลายในส่วนที่ไม่เป็นพระภิกษุก็ได้ ที่
ในส่วนที่เกี่ยวข้องมาตรา ๒๓ ทริ ถึงเรื่อง
การควบคุมคนนั้น ในมาตรา ๒๓ ครน
ก็บัญญัติไว้ว่าพระภิกษุต้องหาในคดีอาญา
แล้ว พนักงานสอบสวนไม่เห็นควรปล่อย
ชั่วคราวแล้วก็เจ้าอาวาสไม่ยอมรับตัว ไป
ควบคุมหรือพระภิกษุรพบนันต์ไม่ได้ส่งกัก
ในวัดใดวัดหนึ่ง ก็ให้พนักงานสอบสวน
นำอำนาจในอันที่จะดำเนินารัทธิพระภิกษุ
รพบนันต์สละสมณเพศได้ ในมาตรานี้ ท่าน
จะเห็นได้ว่า ในการที่จะให้พระภิกษุสละ
สมณเพศในส่วนที่หาในคดีอาญา
นั้น ต้องลงขันทว่า ในคดีนั้น พนักงาน
สอบสวนไม่ปล่อยชั่วคราว กล่าวคือว่า
ไม่ให้ประกัน ถ้าพนักงานสอบสวนให้
ประกันแล้ว ปัญหาเรื่องที่จะส่งกักไม่มี
ต้องสละสมณเพศ เพราะประกันไปแล้ว
ท่านจะเป็นพระภิกษุอยู่ก็ไม่ได้ พระของ
สละสมณเพศก็เฉพาะเพียงว่าเราไม่ยอม
ให้ประกันและเจ้าอาวาสก็ไม่ยอมรับตัวไว้
ควบคุมด้วย คือว่าในกรณีข้างของยอม
รับตัวไว้ควบคุม และเขาเห็นว่าไม่ควร
ให้ควบคุมหรือว่าไม่ส่งกักวัดใด วัดหนึ่ง
ลงขันทากัน ถึงจะให้สละสมณเพศ เพราะ
ว่าเป็นความจำเป็นจริง ๆ ก็ให้ประกัน
ก็ให้ประกันไปก็ได้ เจ้าอาวาสก็ไม่ยอม
รับตัวไว้ควบคุม คือท่านไม่ได้ส่งกักใน

LIART

เป็นพระองค์ท่านเนนการ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย เพราะคุณนถข้อให้ท่าน กรมวัง ลักการ ไต่ ไปร่ทช้แจ้งความชอสน ให้กระจำงและออกประการหนงกรมมีไต่เรียนถามถึงว่า เรื่องการลักพระภคหรือการชงักตาม ได้มีพระบรมราชโองการ ของ พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ ได้มีพระราชหัตถเลขาว่า เป็นบรรพตฐานเอาไว้ว่า เฉพาะกรณีทพระทองทาคคืออาญา ฐานฆ่าคนตายกบเรื่องทเกลยวกับโจรกรรมในคดีเรื่องนั้นทานนทมการสงให้ศาลมีอำนาจที่จะขอให้คณะสงฆ์มน จักการสักไต่ตามพระบรมราชโองการดังกล่าวนี้ ระเบียบบังคับใช้ไต่อยู่หรือไม่

พระยาอรธการ ยิน พนท (ประธานกรรมการ) : สำนักรับในปัญหาข้อแรกททาน สง สย ว่า ในการ ควคยมน ถ้าหากว่าผู้ถูกควคยคยหนีไป ผู้หนักดีหรือผู้ถูกควคยคยกัก จะต้องรับโทษทางอาญาประการใดหรือไม่ กขอเรียนว่าตามประมวลกฎหมายอาญาว่าบุคคลทหนีไปจากการควคยมนจะต้องรับโทษกเฉพาะในกรณีทหนีไปจากการควคยคยของพนักงานสอบสวน หนีไปจากการควคยคยของศาล นอกจากนั้นแล้วก็ไม่ไต่มีกฎหมายขกขณญัตติถึงโทษ ด้วยเหตุนี้ถ้าหากว่าพนักงานสอบสวน ปลอขยตัว ให้เจ้าชวาาส

ไปควคยคยแล้วก็พระองคณหนีไป จะเอาพระองคณมาลงโทษ ในฐานทหลยทหนทคยขงนณไม่ไต่ แล้วเจ้าชวาาสขงนณผู้ควคยคยแล้วก็ให้หนีไป ก็ไม่มีโทษอะไรเหมือนกัน นด้วยเหตุนี้มาตราจริงเขียนไปในทางทว่าพนักงานสอบสวนเห็นสมควรจะให้เจ้าชวาาสควคยคยก็ปล่อยไปไต่ไปนี้ก็หมายความว่าพนักงานสอบสวนเขาเห็นแล้วว่าจะไม่หนีหรือเจ้าชวาาสจะควคยคยไต่ก็ เขาขงปล่อยไปไต่ ถ้าเห็นว่าจะหนีหรือว่าไม่สมควรจะ ให้ควคยคยเขาก็คงไม่ปล่อยไปไต่ อย่างไรก็ตามสำหรับขณททานถาม กขชเรียนว่าเจ้าชวาาสไม่มีโทษและผู้ทหนีก็ไม่มีโทษเหมือนกัน ส่วนขณททานข้อที่ ๒ ททานว่าเมื่อไต่ไต่กฎหมายแล้ว และมี มาตรา ๒๓ จักว่าเช่นนี้แล้วก็จะเห็นว่าการ ลยล้างพระบรมราชโองการ ททานกล่าวหรือไม่นั้น พระบรมราชโองการขยอนนทพงลอไต่ว่าขณกฎหมาย ทนกฎหมายนั้นถ้าไต่ควาขนหลายควา และกเมขมขอความขกกันหรือแยกกันขงขงคณกฎหมายทควาขนใหม่ ด้วยเหตุนี้มาตรา ๒๓ จักว่าขยแย้งกบพระบรมราชโองการนณอย่างไร ก็ในขณนถเห็นขณไม่ขยขคยคยไป และกรรมาธิการก็ได้ขจรคแล้วก็ไม่มขอความอะไรทแย้งกัน

LIIRT

นาย ประเสริฐ บัทมะสุคนธ์
 (ผู้แทนภาคเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรม-
 นูญ) : มาตรา ๒๓ ทวิ กรรมการธิการ
 เพิ่มชนใหม่ มาตรา ๒๓ จี ทวิ กรรมการ
 ธิการเพิ่มชนใหม่ มาตรา ๒๔ มีการ
 แก้ไข มาตรา ๒๕ มีการแก้ไข มาตรา
 ๒๖ มีการแก้ไข มาตรา ๒๗ มีการ
 แก้ไข มาตรา ๒๗ ทวิ กรรมการธิการ
 เพิ่มชนใหม่ มาตรา ๒๘ มีการแก้ไข
 มาตรา ๒๙ มีการแก้ไข มาตรา ๓๐
 มีการแก้ไข มาตรา ๓๐ ทวิ กรรมการ
 ธิการเพิ่มชนใหม่ หมวด ๖ ศาสนสมบัติ
 ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา ๓๑ มีการแก้ไข
 มาตรา ๓๒ มีการแก้ไข หมวด ๗ บท
 กำหนดโทษ ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา ๓๓
 มีการแก้ไข มาตรา ๓๔ มีการแก้ไข
 มาตรา ๓๕ มีการแก้ไข หมวด ๘
 เบ็ดเตล็ดไม่มีมีการแก้ไข มาตรา ๓๖
 มีการแก้ไข มาตรา ๓๗ ไม่มีมีการแก้ไข
 (ไม่มีสมาชิกทั้งวง)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 เป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่ ๒ แล้ว

ต่อไปเป็นการพิจารณาในวาระที่ ๓
 ข้าพเจ้าขอมติพร้อมหน้า สโมสรที่จะ
 ประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับเป็น
 กฎหมายได้หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นสมควร
 ที่จะประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติเป็น
 กฎหมายได้ต่อไป โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๑๒ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 เสียงข้างมากแล้วท่าน เป็นอันว่ามติที่
 ประชุมนี้ให้ประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติ
 ฉบับเป็นกฎหมายได้ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๗ รายงานพิจารณา
 เบ็ดเตล็ดรายงานการประชุมลับ ซึ่ง
 คณะกรรมการสามัญพิจารณา เบ็ดเตล็ด
 รายงานการประชุมลับพิจารณาเสร็จแล้ว
 รมิท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น
 หรือไม่

(สำเนา)

ที่ ๑๗๗๗/๒๕๐๕

สภาวาระรัฐธรรมนุญ

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๕

เรื่อง รายงานการพิจารณาแก้ไขรายงานการประชุมลับ

กราบเรียน ประธานสภาวาระรัฐธรรมนุญ

ส่งทลงมาด้วย บันทึกรายงาน การพิจารณาแก้ไข รายงาน การประชุมลับของคณะ
กรรมการ ๑ ฉบับ

ตามที่ประชุมสภาวาระรัฐธรรมนุญในฐานะรัฐสภาทำหน้าที่บัญญัติ ใ้ลง
मतังกรรมการสามัญพิจารณาแก้ไขรายงานการประชุมลับขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย
ด้วย

- ๑. หลวงวุฒิศักดิ์เนตินาท เป็นประธานกรรมการ
- ๒. นายอมล พหลโยธิน
- ๓. พลโท ชลอ จารุกัลย์
- ๔. พันเอก เข็คชัย ทองสิงห์
- ๕. พลอากาศเอก เทพ เกษมณี
- ๖. พลอากาศโท วงศ์ ถนอมกุลบุตร
- ๗. พันเอก ประจวบ สันทรวงกร
- ๘. พลโท วัชชัย พงศ์อินนต
- ๙. พลเรือเอก สวัสดิท ภูคอินนต
- ๑๐. พันตำรวจเอก ส้าราญ กรวิศิร
- ๑๑. พลตำรวจตรี ฉัตร หนูนภกั เป็นเลขานุการกรรมการ

บันทึก คณะกรรมการ ได้พิจารณา รายงาน การประชุมลับ ของ สภาวาระ รัฐ-
ธรรมนุญ ครั้งที่ ๑๓๑ วันพฤหัสภัท ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๕ แล้ว เห็นว่า
สมควรแก้ไขได้ จึงกราบเรียนมาเพื่อท่านจักได้ดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนยใจอย่างซง
(ลงชอ)
วุฒิศักดิ์เนตินาท
(หลวงวุฒิศักดิ์เนตินาท)
ประธานกรรมการพิจารณาแก้ไขรายงานการประชุมลับ

บันทึก

รายงานการพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับ

ตามที่ประชุมสภาสร้างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภาทำหน้าที่ตามมติบัญญัติ ใต้ถง
กรรมวิธีการ สามีญ พิจารณาเปิดเผย รายงาน การประชุมลับของสภาว่างรัฐธรรมนูญ
ชนิดหนึ่ง ประกอยด้วย

- ๑. หลวงวุฒิศักดิ์คนดีนาท เป็นประธานกรรมวิธีการ
- ๒. นายกมล พหลโยธิน
- ๓. พลโท ชลธ รารกสถ์
- ๔. พันเอก เซ็คชัย ทองสิงห์
- ๕. พลอากาศเอก เทพ เกษมทิ
- ๖. พลอากาศโท วงศ์ ณอมภุมพร
- ๗. พันเอก ประจวบ สุนทรวงกูร
- ๘. พลโท วิชัย พรค่อนนค
- ๙. พลเรือเอก สวัสดิ์ ภูคชนนค
- ๑๐. พันตำรวจเอก ส้าวัญ กรศักดิ์วี
- ๑๑. พลตำรวจตรี ฉัตร หนูนภคค เป็นเลขานุการกรรมวิธีการ

คณะกรรมการพิจารณา ใต้พิจารณา รายงาน การประชุมลับของสภาว่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๓๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๕ เรื่อง ขอรบความเห็นชอบ
ในการแต่งตั้งคณะกรรมการ เรืองรวรอังทุกข ที่ประชุมได้ลงมติเห็นร่วมกันว่า
สมควรเปิดเผยไว้

(ตงชค) พลตำรวจตรี ฉัตร หนูนภคค
(ฉัตร หนูนภคค)

เลขานุการ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็น
อย่างอื่น)

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ:
ถ้าหากว่าไม่มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็น
อย่างอื่น ก็ขอว่าที่ประชุมในวัน
รายงานการประชุมนี้ ซึ่งคณะกรรมการ

อำนวยการพิจารณาแก้ไขรายงานการ
ประชุมลับ ได้พิจารณาเสร็จแล้ว และ
ที่ประชุมได้ลงมติเห็นร่วมกันว่าสมควร
ให้เปิดเผยไว้ สำหรับการประชุมวัน
หมดระเบียบวาระแล้ว ข้าพเจ้าขอเลิก
ประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๔๕ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจสอบรายงานการประชุม

พล.ท. อดุลย์ บุญฉันท	อุดม พลชอบสงวาลย์	ผู้ตรวจงาน
มาลัย ชูพินิจ	ธนู บุณยวงค์	”
พล.อ.ท. ชัย สุวรรณพุกฤษ	โดมเดชา ถิพลากร	”
นาวาอากาศเอก มณฑะ สังขวิจิตร	ฉันทนา ชานนชัย	”
พล.ว.ม. ศรัทธาฉาย	สพงศ ศรีพินทุยวดี	”
เจริญ ยี่อินทโร	จารงศ ไชยอินน้อม	”
	สันติชัย โชติศักดิ์	”

ตรวจแล้ว วันที่ ๓ / ม.ค. / ๐๖

สุชนธ์ จิตรภักดิ์

หัวหน้าแผนกรายงานการประชุม

ประหยศ แดงอินทวัฒน์

หัวหน้ากองการประชุม

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พล.อ. สุทธิสารธรรมากร
ประธานสภาารัฐธรรมนูญ

LIRT